

De sacerdote p̄dota qui simplicitate verborū suorum corā Innocēto papa ecclesiā optinuit. *ca. xxix.*

De simplici orōne conuerſi q̄ minabat̄ Christo q̄ mat̄ ei⁹ cōquestur⁹ esset de illo si nō liberaret eū a tētatione. *ca. xxx.*

De inclusa que Christū que fuit in foraminē et inuenit. *xxxj.*

De simplici sorore in Rūmede cui in orōe Christus rēdit q̄ esset in sacculo. *ca. xxxij.*

De passione simpliciis marcellini. *ca. xxxij.*

De passiōe Margarete virginis Louaniensis. *ca. xxxij.*

De simplici oculiā sacerdotis que seipsā in fornace extinxit. capitulū. *xxxv.*

De morte Lodouici simpliciis mōchi. *ca. xxxvi.*

De morte simpliciis monialis que caprā putabat eē femina secularē. *capit. xxxvii.*

Incipit sex distinctio de virtute simplicitatis. *Ca. p.*

Inter omnia virtutū anthōta contra temptationū incommoda ipsosq̄ tētatores demōes maioris efficacitē esse videt̄ vsus simplicitatis. Nec virtus felle caret toci⁹ amantudinis ire in iudici rācoris caret et oculo venenato suspiciōis denteq̄ canī

no detractōnis. Simplicitas est maxime necessaria nouiter cōuersis quia si voluerit nouitius ordinē simplicitatis reprehendere. facta et instituta maiorū iudicare quare sic vult illa et illa fiāt cū magistro suo disputare nūq̄ quiescat. Vnde abbas Karol⁹ cum essem in probatiōe mihi dicere consueuit. frat̄ si vis q̄escere in ordine ordi simplicitas sufficit tibi. Virtutē simplicitatis. Sapas in electis admirans ait. Qui sūt isti q̄ vt nubes volata qua si colūbe ad fenestras suas fenestre colubarū sūt oculi simpliciū monachorū. Dorū volatus sblimitas est cōtemplationis visus colūbinus simplicitas in tentiōis vterq̄ oculus religiosorū simplex esse debet exterior videlicet et interior. Ocul⁹ corporis vt procul sit suspiciō ocul⁹ cordis vt recta sit intentio hec op⁹ p se malū facit bonū et cōuerso sicut i seq̄nti caplo satis apto tibi oñdā exēplo. Nouit⁹. Bñ hoc cōcedo q̄ saluatorē recolo dixisse Si ocul⁹ tuus fuerit simplex totū corpus tuū lucidū erit. Mōch⁹ Reuera vbi simplex fuerit intentio ibi necesse est vt lucida sequat̄ actio sicut cōtrario ocul⁹ neq̄

id est intentio mala atque puerla totum corpus. id est opus efficit tenebrosus. Unde bene in sexta distinctio tractandum videtur de simplicitate quod sicut senarius noster naturaliter est perfectus ita hec virtus secundum iam dictam sententiam saluatoris totum hominem lumine suum facit atque perfectus. Jacob simplex a patre benedicatur filius eius. Ioseph totus in Egipto a pharaone proficit. Job simplex a domino commendatur virtus simplicitatis a Christo discipulo predicatur. Estote inquit prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbe. Simplicitati coniungitur prudentia propter misericordiam. Item dicit. Nisi conuerfi fueritis et efficiamini sicut pueri. id est humiles et simplices non introibitis in regnum celorum. Simplicitas via est ad deum grata angelis hominibus delectabilis. unde ceteris virtutibus omnis quante sit efficacie sancta simplicitas paucis explicabo exemplis. **Ca. ij.**

Dominus wido abbas cisterciensis postea cardinalis cum missus fuisset Colonia ad electionem confirmandam que facta fuerat contra Philippum in Ottone retulit ibidem quendam sancte simplicitatis historiam satis iocundam satisque mirabilem. Dicebat

dominum quandam ordinis nostri in terra cuiusdam nobilis viri atque potentis fuisse situm. Quam idem tyrannus eo quod deum non timeret neque hominem reueretur multis modis sepe molestaui. De anno primo a prioribus quotiens et quantum voluit tulit quantum voluit fratribus dimisit. Cumque hoc ex consuetudine et quasi pro lege habens actitaret et conuentus qui rimonijs multis inutiliter tedia gementes taceret die quadam maximam partem rapuit armenti precipiens illam ad castrum suum minari. Quo cognito abbas et fratres satis turbabatur in quorum concilio quod facto opus esset satis tractabatur. Visus est eis aliquem ire debere ad castrum pro quem saltem res eius immo tesceret maxime abbate. Qui respondit. Ego non ibo quod monedo illum nihil proficimus sed aere; tamen modo verberamus. Simili modo excusante se prior et cellerarius subiunxit abbas. Est ne hic aliquis qui adhuc semel ire velit? Tacetibus cunctis unus diuinitus inspiratus promittere respondit. Monachus ille vadat hominem senem ac simplicem simul nominans. Vocatus est monachus si ire vellet ad castrum inquitur obediunt mittitur. Qui cum ab abbate recederet ex multa coram

huius simplicitate verbū hoc pro-
tulit. **P**ater inquit si aliqua por-
cio mihi fuerit restituta recipiā
an nō? **R**ndit. Quicquid reba-
bere poteris accipias in nomine
dñi. Melius est aliquid q̄ mi-
hil. **A**bijt ille venit ad castrum
nuntiū abbas et fratrum cū orati-
one deferēs tyrāno. **E**t q̄ sim-
plicitas iusti sū. **J**ob lampas
est cōtempta in oculis malorum;
tyrānus seermōs eius p̄cipen-
dens et irridēs ait. Domine ex-
spectate donec pransus fueritis
tunc enim respōdebitur vobis.
Dora p̄ndij ad mēsam cōmu-
nē positus est et cibaria cōmu-
nia carnes scilicet in bona q̄ti-
tate ei sicut ceteris sunt apposi-
te. **V**ir sanctus verbi abbatis
huius remiscens et carnes que lau-
te ministrabātur de pecoribus
mōsterij sui esse nō dubitans
q̄tum ex carnib⁹ sumere potu-
it cū ceteris ne inobediēs esset
māducauit. **D**omin⁹ castri ex
opposito cū vxore residēs et q̄
mōachus māducaret carnes
satis cōsiderans. finito p̄dicio
homine vocauit seorsum et ait.
Dicite mihi bone dñe. sol⁹ ouē-
tus vester māducare carnes?
Rndente illo. **E**lequa q̄. **A**die-
cit. **Q**uid cū exeunt? **N**ec int⁹
inq̄t nec extra carnes comedūt

Tūc tyrann⁹. **E**t quare vos co-
mediſtis hodie illas? **R**espon-
dit mōachus. **C**ū abbas meus
huc me mitteret p̄cepit mihi ve-
quicquid ex pecoribus rebat re-
possem accipere nō recusare. **E**t
quā mihi constabat carnes
appositas fuisse mōsterij mei.
Ite q̄ timui nil amplius mihi
fore restituendū nisi q̄tum den-
tib⁹ cape possem comedī prop-
ter obedientiā ne omnino vacu-
us redire. **E**t q̄ deus simpliciē
nō proijcit nec porrigit manū
impis scilicet cō illū. **A**udi-
to eius verbo et in simplicitate
eius motus p̄mo a spiritu san-
cto qui per os senis loqueba-
tur ammonit⁹ respōdit vir no-
bilis. **E**xpectate me hic ego cō-
filiū habeo cū vxore mea q̄d vo-
bis fatiā. **A**d quā cum venisset
et senis ei verba per ordinē reci-
tasset adiecit. **T**imeo celere
dei sup̄ me vindictā si vir iste
tam simplex et tam rectus ali-
q̄ nunc a me passus fuerit re-
pullā. **S**imiliter et illa respō-
dit q̄ eodē spiritu accensa fuit.
Reusus ad senē ait. **B**one pa-
ter p̄pter sanctā simplicitate ve-
stra q̄ me ad miam reflexit mō-
steio vestro quicquid adhuc de
pecoribus est restituā de illatis
a me iniurijs in q̄tum potero

fatissimaz et nunquam ab hac die
illud turbabo. Ad quod verbum se
nex gratias illi referens cum rapi
na ad monasterium letus rediit
et abbe et fratribus stupentibus
verba potestis retulit. Patet ab
illo tempe habentes quanta esset
virtus simplicitatis exemplo di
dicerunt. Ecce hic exemplum; quod
opus aliquando per se malum: propter
oculum simplice efficitur lucidum
et bonum. Reuera monachus idem
comedendo carnes et hoc in castro
peccasset si simplicitas illum non
excusasset. Quod autem non solum non
peccauit primo etiam meruit rei
exitus ostendit. **P**rouidentur. Pec
cant ne illi qui monachis exeun
tibus carnes saginam vel ius car
num apponunt et illos artificio
ut comedant decipiunt. **M**o
nachus. Non videntur peccare si
eos impellit necessitas hospitali
tatis vel quod dignius est feruore
caritatis. Edente excusat a pec
cato ignorantia vel simplicitas
ministrante ut dixi caritas. Ec
ce exemplum. **Ca. iij.**

Bone memorie christianus de
canus. Suenens vir bone
vite et valde litteratus qui apud
nos nouit defunctus est cum
in virtute hospitalitatis pluri
mum ferueret die quadam. Hermā
num abbatem de Hemerode quo

dam decanum sanctorum; aposto
lorum in Colonia virum eque lit
teratum ac discretum ad mensam
suam inuitauit. Et cum non esset
ibi pulmentum sine carnibus secre
te precepit ministro ut lardum ex
traheret sicque piscum abbati appo
neret. Comedente illo simplicit
apposita monachus eius qui tam
simplex non fuit periculam lardi
in scutella sua repiens abbati
mox ostendit. Quavis statim scu
tellam abbe amouit propter conscie
tiam. Venientibus eis in via ab
bas de curiositate monachum ar
guuit dicens. Male habebas quod
die abstulisti mihi pulmentum
meum. Si tacuisses ego ignorā
ter comedens non peccassem. **F**a
cto huic otarium recordor fecisse
Danielē sconauie. **Ca. iij.**
Uempe quodam cum idem Da
niel tunc prior noster pra
deret in Sygetberg et esset cum eo
frater Bodeschale de Volmu
steyne monachus simplex et in
stus apposite sunt eis a fratribus
eiusdem cenobii artocree in sagi
mie decocte. Quod prior mox odo
ratu deprehendens comedere nolu
it non tamen monachum comedere
temperauit. finito prandio cum
loquor posset dixit Bodeschale
priori. Domine prior quare non come
distis de artocreis? Non mirum

si valde erāt bone q̄ valde bñ
erant sagimiate. Et quāē inq̄t
hoc nō signastis mibi? Rñdit
prior. Ego nolui vobis aufer
re cibū vestrū. Nolite cōtrista
ri quia ignorātia excusat vos.
Erat em̄ idē Daniel vir litteā
tus et ante cōuersionē scolasti
cus. **N**ouit⁹. Non miror q̄
mōachi qñq; decipiūtur in sa
gimine et carmū pinguēdie s̄
q̄ tā simplices sūt aliqui q̄ in
grossa substantia id est in ip̄is
carnib⁹ seduci pñt satis admi
ror. **M**onachus. Puto hoc
qñdōq; fieri propter caritatē
ministrantiū. Cū sanct⁹ Theo
philus Alexandrinus episcop⁹
tempore qñdā plures ex san
ctis patrib⁹ ad prandiu inui
tasset eisq; carnes ex auib⁹ ap
posuisset putabāt se om̄es ole
ra comedere donec ab ip̄o pro
ditum est qđ appositu fuerat.
Non em̄ erat illis visus cū gu
stu ablat⁹ s̄ propter caritatē
ministrantis diuinit⁹ immuta
tus. Simile pene egit domin⁹.
Enfridus decanus sancti An
dree tempibus meis. Hoc eti
am noueris q̄ ex dissuetudine
sciā discernendū inter cibos gu
stui minuat⁹. Non em̄ mīz si
dñs Theobald⁹ abbs Eberba
censis qui in qñquaginta sex

ānis quib⁹ in ordine fuit nūq̄
carnes comedat s̄b typo piscū
illas comedēdo falli potuiss̄. Pre
dictus em̄ Enfrid⁹ pro riuu
lo mōchis carnes apposuit et
illi comederūt. **N**ouit⁹ Ca
sum hūc plenius nosse vellem.
Mōchus. Viri hui⁹ vene
rabil⁹ vita misericordie opib⁹
extitit ornata vt digna sit po
mī super candelabru. Casum de
quo queris et reliqua eius ope
ra que ex parte vidi et ex par
te alijs referētib⁹ didici fida
tibi pandā relatione. In eadē
em̄ ecclesia in qua decanus fu
it litteras didici et pemit me
nūc de eius virtutib⁹ tam pau
ca inuestigasse.

Capitulu quintu.

Vitur Enfridus de episcopa
tu Colomeni oriundus fuit
vir simplex et rect⁹ et in miseri
cordie operib⁹ precipu⁹. Qual
eius vita ante sacerdotiū fuit
vel quid in adolescēcia egit
nescio. Quod autem cum illo
creuerit et coaauerit misericordi
ex actibus eius sequentib⁹ col
ligo. Q̄ autem docilis fuerit in
genio sollicitus in discēdo ef
fectus cōprobauit. Ad eo em̄
in puerilib⁹ fundatus erat vt
ficut ab eo audiui iuuenis sco
las r̄ger; pueros ip̄os erudir;

et plurimos tamen verbo quam exemplo
non solum ad discendum sed quod plu-
ris erat ad bene viuendum infor-
marum. **O**rdinat? sacerdos eccle-
siam. **S**ygberg prochiea scilicet
bona: id est oblationibus pin-
guem regendam suscepit in qua sci-
entiam in actu perduxit foris non
mansit pegrinus ostium eius pa-
tuit viatori. **P**ater erat vidua-
rum consolator orphanorum lima
peccatorum. **N**am cum in domo eius
plures nutrerentur scolares et ef-
fret colubine simplicitatis: tunc
illo quo matura erat cerasa di-
cebat cellerario suo. **B**one licen-
tia pueris ut ascendant arbores
et de cerasis comedant. quod tum vo-
lunt et quod tum possunt nec est ne-
cesse te eis alia dare cibaria quia
in nullo cibo tamen delectantur. **N**on
hoc dicebat ex aliquo tenacitate
sed ex multa cordis sui simplici-
tate. **Q**uod cum per dies aliquot fa-
ctum fuisset et licentia pueris esset
concessa sicut eis placuit. **A**it il-
li cellerarius. **C**erte domine nisi pu-
eri alii vtantur etiam cybariis
cito deficiet. **E**t acquieuit statim.
Post hoc factus est Colonie in
ecclesia sancti Andree canonicus
et non multo post ob vite meri-
tum in decanum sublimatus. **Q**ui
licet vite esset irreprehensibilis et
polleret in virtute castimonie

maxime tamen feruebat in opibus
misericordie. **I**n prochiea sancti
Pauli quam attinet ecclesie sancti
Andree pauper vidua non fuit
cuius lares ignoraret quam suis
elemosinis non visiteret. **T**amen pa-
nis ex eius mensa ostiatis medici-
cantibus dabatur tamen eis ex eius ma-
nibus in gazophylatium. **C**hristi
id est in manus pauperum mitte-
batur ut multi qui eius annuos
redditus nouerant mirarentur.
Habebat enim cognatum Frederi-
cum nomine eius ecclesie canonicum
cum officio cellerarium. **I**ste auun-
culus sepius arguere consuevit
de indiscreta liberalitate et ipse
uersa vice increpabatur ab illo
de nimia pietate. **H**abebat enim
omnes expensas et ideo satis
grauabatur Fredericus quia quicquid
quod rapere poterat decanum occulte
dabat pauperibus. **T**empe quod-
dam idem Fredericus de officio suo
multos et magnos habentes po-
cos occidit et in pernas forma-
uit easque in coquina tempore con-
gruo reseruandas suspendit.
Quas decanum frequenter intus
earumque suspendio satis inuidens
cum nullam ex eis a cognato petere
posset vel presumeret dolus sanctum
dolus prius dolus memoria dignis-
simus excogitauit. **Q**uoties ne-
minem sensit esse in coquina ipsas

latēter intrāns et nōnunq̃ na
cta occasiōe puerosemittens
scala suspensoriū ascendit et ex
ea parte p̃nas qua muro om̃i
gebantur om̃es pene vsq; ad
medietate incidit. Anteriorē
vero integrā reliquit vt aliaz
incisiōes celarentur. Ita fatie
bat p̃ dies multos carnes ab
scissas viduis egenis atq; pu
pillis distribuēs. Quid plu
ra? Tandē furtū rei familiaris
cognoscit fur queritur sed ei
cuius inuenit. Furit clericus. fi
let decan? et cum ille fratrū pre
bendā et totius anni subsidia
se p̃didisse cōquereret vir san
ctus verbis quib; potuit eum
lenire studuit dicēs. Bone og
nate meli? est vt modicū pati
aris q̃ paupes moriātur. Be
ne tibi dñs restituet. Quib;
verbis placat? tacuit. Alio
tempe eunte eo ad sanctū Be
reonē puto q̃ in solēnitare fu
cit eiusdē martiris paup̃ eum
ip̃ortunis clamorib; sequebat̃
et cū nō haber; qd̃ illi dāe pos
set scolarē se sequentē paululū
antecedere iussit. Secedēsq; in
angulū iuxta ecclesiā beate dei
gemitricis Marie. Vbi episco
pis in die palmarū osuetudis
ē p̃plo facere indulgentiā q̃ ve
stem aliā exuere n̄ potuit aspi

ciēte paup̃e femoralia sua sol
uit et cadere dimisit. Que ille le
uans gaudēs discessit. Quā vir
tutē cum vir sanct? occultare
vellet nutu dei tali occasiōe po
sita est sup̃ candelabrū vt poste
ris esset in exemplū. Reuerfus
a sancto Bercoe cū ad prunas
sederet nec pellitiū se calefactu
rus scdm̃ consuetudinē leuar;
dixit ei p̃refat? Fredricus. leua
te pellitiū et calefacite vs. Eāt
em̃ frig? et ipse senex homo eāt
Respdente eo nō est necesse
subiūxit ille Satis puto q̃ nō
habeatis bracas hxc ip̃m in ru
lore vultus eius considerans.
Tandem ille confessus est sibi
illas delapsas fuisse tacita vir
tute. Ad qd̃ verbum clericus
risit p̃ os cuius hxc publicata
sunt. Elouitius. Tale ali
quid non legitur in actis san
cti Martini. Plus fuit bracas
dare q̃ palliū diuidere. Mo
achus. Propter hxc alia
q̃ ei? facta etiā quidā dixerūt
nunq̃ se legisse de aliquo hoīe
q̃ tante fuerit circa paupes cō
passiōis tāte misericordie ac pi
etatis Vestim̃ta sua paup̃ib;
pene sine discretiōe largiebat̃
et cū alger; aliaq; mitteretur
de illis hīe faciebat Semp̃ ha
bebat in corde illd̃ saluatoris.

Date et dabitur vobis. **C**opas
 fus est ei venerabilis plebanus
 sancti Jacobi dominus Euerhardus
 cuius memini in distinctio-
 ne quarta capitulo nonagesimo octavo
 quibus erat in domino cor vnum et ani-
 mavna. Cum vellet ei vestem ali-
 quam dare: ut illa diutius vteretur
 dixit. Ego vobis hanc vestem ac-
 comodabo. **N**ovius. Puto
 quod multum liberalis fuerit circa ho-
 spites quod sic profusus extitit circa
 pauperes. **M**ochus. Quanta
 illos caritate suscepit sequens
 narratio declarabit. Cum die qua-
 dam viros religiosos non mihi
 constaret utrum fuerint Cistercienses
 vel premonstratenses in hospiti-
 o suscepisset et cibi regulares
 desissent piscesque non haberet di-
 cebat coco suo Pisces non habemus.
 mochi simplices sunt et
 esuriunt. vade accipe ositum et os-
 sibus electis cum pipamentis pre-
 para sicque appones et dices. Com-
 medite de bono rumbo. Quod cum
 factum fuisset illi sicut viri boni et
 simplices boni sui hospitis ac
 simplicis patris domum non observa-
 tes nihil etiam tum propter regula-
 re silentium tum propter conscientiam
 interrogantes apposita pro pisce
 comederunt. Scutella pene eua-
 cuata cum unus auricula porci
 non repisset et soti proidente deca-

no nondisset aliquid indignatio-
 nis simulacrum intulit. **C**ommedite
 pro deo monachi non debent esse
 tam curiosi. **R**ubus etiam aures habet
 dum generis inimicus dyabo-
 lus tantis virtutibus mundum illum
 et turbare volens visibiliter te-
 poris quo daretur ei obsequium
 obiecit et versibus huius eum allo-
 quens disparuit.

Mox exemplificat quod longius
 haud tibi restat

Vita: nec incolumis amplius
 Effrideris.

Vides quanta sit versuti dyaboli
 stulticia. In quo virum sanctum
 putabat se impedire in hoc illum
 promovit. **N**am postea circa an-
 nos triginta vixit tanto in opi-
 bus iustitie ferventior quanto pro-
 phetatus est morti fore vicinior.
In quadam sollemnitate: cum eum
 dominus Adolphus maioris eccle-
 sie decanus postea Coloniensis
 archiepiscopus ad convivium suum in-
 vitasset renuit ille dicens se magis
 nos hospites habere. Dicta mis-
 sa cum ad domum suam vir beatus
 festinaret. **H**odofridus eius oca-
 nomicus maioris decani notarius
 qui mihi ista recitavit de fenestra
 solarii portae clericorum respiciens
 vidit plures pauperes illum sequen-
 tes ex quibus alii claudi alii ce-
 ci fuere. Et cum non possent transire

lapides qui plateas illic diu
dūt ipse cū esset etatis decrepi
te manū singulis porrigebat.
Stati clericus dñm suū ad fe
nestram vocans ait. **E**cce dñe
isti sūt magni hospites quos
decan⁹ meus dicebat se habere
⁊ nō modicū edificat⁹ est vter
q⁹. **A**liud quoddā pietatis
op⁹ simile huic ego de illo vi
di. In annūario dñi Bruno
mī Coloniē archiepī ecclesi
is cōuentualib⁹ ad ecclesiam
sancti Pantaleonis mīrīs quā
idem Bruno cōstruxit confluē
tibus cū dicta pro aīa eius mī
sa pōres scdm institutū refecto
rioriū pransuri intrissent dñm.
Enfridū nescio quot paup⁹
sequebātur ad ostiū refectori
Quē cū refectorari⁹ introdu
cere vellet paupib⁹ exclusis cō
mot⁹ ille clamauit. **E**go sine
istis hodie nō intrō. **R**oueāt
vir prudentissim⁹ paupes esse
amīcos dei carnearios celi bene
habēs in memoriā osiliū illud
fili⁹ dei. **F**acite vobis amīcos de
māmona iniquitatis vt cū defce
ritis recipiāt vōs in eterna tab
nacula. **D**ic est q⁹ tpe quodā
cū posset⁹ fuisse an reliq⁹as mo
nere intrātes vt darēt elemofi
nas ad edificiā eccē cui⁹ tunc
custos erat hñs verbis pplum

allocut⁹ est. **B**onī hoīes bñvi
detis q⁹ grandia disposita sūt
hic edificiā bñ quidē facietis
dādo elemofinas vras ad illa
meli⁹ tñā tucius in paupibus
eas locatis. **N**anc p dicationē
bone memoriē Frederic⁹ mona
chus noster intīs cū militib⁹
ecclesiā sancti Andree tūc au
diuit mibi q⁹ post ea sepi⁹ illā
recitauit. **P**ersonas deū timen
tes vt a ipse illarū meritis effi
pticeps de suo stipēdio pascere
curauit. **V**nde a venerabilē
illā inclusam cordis nostri do
minā Deplekam scdm nomē
suū vere sanctā cuius cella mo
nasterio sancti Andree adhre
bat de sua ptebda quoadiux
it sustētauit. **A**liorum enī ele
mofinas beata illa recipere re
cusauit. **S**olebat autem imo
ps appellāe thesauros celestes
quos tinea non demolitur et
quos fures non effodunt ne
q⁹ furātur. **V**nde sicut sup dī
ctū est multo illi amplior cura
fuit de cōsolacōne paupum q⁹
de edificijs vel thesauris ⁊ orna
mētis pituris ecclesiarum. **P**u
eros paupes man⁹ vlcerosas
a valde neglectas habētes qñ
secretius epulabatur ad mensā
suam posuit ⁊ de scutella sua
comedere pcepit. **N**ouit⁹.

Satis amiror decanū huius
 pietatē hūilitatē simplicitatē
Mocho. Audi vñ ampli
 us mireis. Cuius qdam Colo
 niens nomie Lābertus famili
 aris illi erat a in vicino mane
 bat. **I**te cū die quadā cum su
 pradio. Bodefrido nōrio ce
 naret aofabularētur de elemo
 sinis dñi Enfridi. Ait me audi
 ente. Dicā vobis qualiter me tra
 ctauerit. **T**empe quodā in ui
 tauerat me a vxorē meā ad ce
 na; suā. **S**edētib; nobis in mē
 sa cū illo diu eram? ferculū ali
 qd expectātes nil añ nos pre
 ter solū panē habentes. **E**t qz
 bñ nouerā osuetudines eius vo
 caui ad me vñ de pueis in au
 rē illi hēc dicēs. **D**ic bone da bi
 tur nob aliqđ ad omedendū.
Rndente illo mibil habem? suf
 ficiēter em vobis fuerat ppara
 tū. **H** dñs meus añ hōrā refectō
 nis coqnā intrauit a ppara eti
 am nob reclamātib; paupib;
 diuinit. **T**ūc ego subridēs eun
 de puez ad domū meā inhi a
 tm est de cibarijs allatū vt omī
 bus ouiuīs nrīs sufficer; **D**ie
 qdam eu; coquīnā eius intras
 sem? aſeres nescio quot verſa
 rent ad ignē dixi in corde meo
Certe pcurat bñ familiā suam
 decan? iste. **A**ſſis vxo anserib;

ipse intriuit eisq; exciſis a p ſcu
 tellas ordiatis viduis at; egē
 tib; totalit' miſit. **S**epe ei mīt
 tebant anſeres a puli tum ex
 officio decanē tū ex dono quia
 multi eū venerabant ognosce
 tes eius caritatē a qz multe fu
 eāt pietatis qcquid ex eis siue
 fratrib; siue alijs suis vicinis
 mittē voluit vt statū omederēt
 nō viuū h occiſū trāsmiſit. **T**ū
 te vt sepe dixi circa paupes cō
 passiōis fuerat vt qñq; facer;
 qđ scdm hūanū iuditiū min?
 rectū videbat. **C**uius qdā;
 de Colonia sic mibi rtulit qui
 dā ex sacerdotib; facti Andree
 vxore; ppiā minus diligēs se
 pe illā affligebat ppter qđ illa
 furata ē ei pecuniā; in bona qti
 tate. **C**ui cū maritus crimē im
 poneret a ipsa fortit' negar; ti
 mēs ab illo dephendi pecuniā
 piciit in cloacā. **P**ostea dolēs
 de facto ad decanū venit furtiq;
 causā p ofſſionē apuit a satis
 puto viz sanctū illi fuafſſe: vt
 pecuniā marito pder; h illa qz
 eu; iuramēto negauerat facere
 nō audebat timēs ppt hoc am
 plius affligi. **C**ui decan? respo
 dit. **S**i potero pecuniā habere
 sine notavis vt det paupib;.
Dicēte illa. hoc omīmodis desi
 dero post aliquot dies decan?

locutus est cui **V**is mihi lice-
re dare ut purgari facias clo-
acā tuā si aliquid in domū
ibi dederit idē tollā. Sciēs ille
eū virū sanctū esse cogitās qz
deus aliquid ei reuelassz lice-
re auit. Purgata est cloaca inue-
ta est pecunia infra dies pau-
cos per manū hominis pauperi-
bus erogata. **N**ouicius In
hoc loco possz detractor figere
dentē. **M**onachus. Tria vi-
dentur eū hic excusare a peccō:
Prīmū qz pecunia eadē sicut ma-
riti. Ita feie fuit. Scdm qz tñ
pedita fuit quā ppter offēsiōez
pdere non licuit. Tercium qz
paupibz eā distribuit nouissi-
me caritas q eū ad hoc istiga-
uit. Solēt em sacerdotes sepe li-
cēciare femis ut maritis suis a-
uaris et imisericozibz rapiāt
et largiant. Fecit a aliud qd
dā qd magis huic disputabi-
le fuit. Dum nil haberet ad co-
medendum pistrinū fratrum i-
trauit a eū essent panes ordia-
ti a positi in tabula ad deportā-
dum cuius essent illi vel illi pi-
stozem interrogauit. Expedi-
tus a singulis a pistozem panes
illoz quos nouerat eē diui-
tes in domum suam deportari
iussit dicens. Illi habundant
nego nil habeo qd comedam.

Nouicius Quomō excusa-
bitur hoc factū? **M**ōch?
Multa licēt sanctis que hīs
qui sancti nō sunt non licent
Vbi spiritus dñi ibi libertas.
Vnde auctoritas. Habet carita-
tem a fac quicquid vis. Excu-
sauit eum caritas excusauit eū
necessitas. excusauit eū auctoi-
tas. excusauit eum fraternitas.
Caritas qz cōsolacō pauperū
fecit illum egere. Necessitas ve-
ro que legē non habet de qua
Rodolph? maioris ecclesie in
Colonia scolastic? sic discipu-
lis suis dicere cōsueuit. Anq?
fame morer d paib? rapemur
cifixi qd cōederē. Excusauit eū
qdāmō auctoritas qz decan?
erat a pat? frim. Fraternitas qz
iudicabat oia oib? eē debē oia
sic a sua oib? fecerat coia. Cū
iam ex defectu corporis etatisqz
seilis diem mortis sue sibi im-
nere sentiret ne pauperē spiti
aliqua terrena possessio ipat?
antem oneraret. domū suā v-
didit. preciumqz illius nō og-
natis non amicis sed Christi
pauperibus ppiis manibz di-
misit. Nouerat em o canonicos
manu fideles p mortē minus
eē fideles. Cui cū dicēt is q dom-
emeāt qdā ecclie illius sacerdos
atqz canonic? noie. Conradus

Dñe ego volo habere domum meam. **R**ndit ille valde simplicit'
Bone Cōrade homo sum decrepitus et senex cito moriar exspecta paululum bene habebis eaz.
Ubi vis ut maneā interis? **I**lle vir bonus de necessitate fatiens virtutē satis patient' obitu; eius exspectauit. **T**ante igit' pietatis extitit vir beatus ut sepe in porticu ecclesie sedēs cū pauperes multoquē de nemore collegerāt oneratos pterire cernēt emeret ipse nō ut eo in aliquo indigeret. s; ut pauperes a labore liberaret. **D**e quo etiā retulit mihi Reimer' monachus noster quāq; eiusdem ecclesie scolasticus q' die q'da; cū quidā pauper plurima flabella portaret venalia in iaz dicta porticu nec viderē posset sibi illū dixisse. **R**epnere eme flabella ista. **C**ui cū diceret **D**ñe nō eis indigeo. **R**espondit. **E**me et da amicis tuis. **Q**ui emitt illa sciēs opationē decam sui tñ esse in cā. **M**isericozdie viscerib; ita abundauit ut sustinere nō posset inq'tū vtare potuit ut aliq's cederet vel iniuriaret. **D**ie q'dam cū in scolis clamores cuiusdā canonici q' grauiter excesserat a quatuor scolarib; ad verberandum tenebatur pteriens audiss; scolas

angelus intrauit et sicut leo ac currens baculūq; cōtra scolasticū et suū canonicū leuans puerum de manib; eius liberauit. **Q**uid agis inq't tyrānes? **P**ositus es ut scolares doceas nō ut occidas. **A**d q'd verbū ille osus obmutuit. **Q**ñte fuerit paciētie lectio sequēs declarabit. **D**ie quadā sedēte eo scdm consuetudinē in ecclesia sic puto inter nonā et vespam scotus quidā; homo miserabil' et frequenter ebrius p'sbiterijq; honore p'fusus indignus ad solū solus accessit et caput illū trahēs extrahēdo cultello miatus ē ei dicens. **S**i nō dederis mihi aliqd mō occidā te. **R**utu dei canonicus q'dam iuuenis et fortis supuemes scotū dure satis abstraxit. quē cum cedere vell; mox teq; dignū iudicaret cōpescuit euz vir mitissim' dicens. **N**e turberis frater vide ne ledaseū. in ioco em fecit hoc. **N**emini reddidit malum p' malo q' simplicitas colubina regnabat in illo. **E**t cū ess; ut sepe dictū est misericordie fruebat tñ in zelo iustitie. **T**ēpe quodā obuiam habuit abbatissā; sanctarū virginū vñdecimilū. **P**recedebant illam clerici mantellis griseis monialium circūamicti

sequebantur domi cella pedisse
 q̄ verborū inutiliū strepitu ae
 rem replētes. Decanū vero in
 opes sequebātur elemosinam
 ab illo postulātes. Accūsus ve
 ro vir iust⁹ zelo discipline cum
 clis audiētib⁹ exclamauit. O
 dñā abbissa magis deceret ve
 strā p̄fessionē plus vestra; de
 coraret religionē vt ws sicut
 me sequerent⁹ paupes nō hy
 striōes. Et erubuit illa valde
 nībil p̄sumens tñto viro rñde
 re. **T**ant⁹ ei inerat amor iu
 stitiē vt die quadā cum nescio
 quis ipso audiēte loqueret⁹
 de malavita clericorū quasi ex
 abrupto rñderet. vnū est qua
 liter viuant. Ac si diceret. De
 radice mala nō potest surgere
 arbor bona. Prouerat em̄ pau
 cos esse clericorū qui canomice
 intrassent. Ita vt nō essent san
 guīte. id est a cognatis intro
 ducti vel chorite. id est p̄ potē
 tiam magnorū intrusi siue sy
 moniaci pecuniā scilicet vel ob
 sequiis intromissi. **N**ouit⁹
 Hoc vitū hñs tempib⁹ valde
 regnat in clero. **M**ōchus.
 Verū est maxie in illis eccl̄is
 in q̄bus plati electōe stipēdia
 porrigūt. **R**udolph⁹ em̄ ep̄s
 Leodiēsis ita in symōia glo
 riabatur vt tempe quodā pre

tenda ecclesie sue cuiusdā a se
 vendita pecuniā ipsam in gre
 mino teneret et multis corā pos
 tis diceret. Ego valde ecclesiā
 Leodiēse; ditauī ego reddidit⁹
 illi⁹ ampliaui. **P**retendā em̄
 quā antecessores mei pro decē
 marcis vendiderūt ego ad qua
 draginta marcas p̄dixi. Et q̄
 vir sanct⁹ paucos cōsiderauit
 canōicos suos simplici⁹ intra
 re paucos iudicauit in eis sim
 pliciter viuere. **H**abebat eti
 am cū zelo iusticie amorem et
 studiū regularis discipline.
Nam post eū vsq; ad hxc tem
 pa nō surrexit decan⁹ in illa ec
 clesia s̄b quo tm̄ vigeret disci
 plina. Etiam cum esset i e tate
 occidia vsq; ad diem mortis
 sue non paciebatur se aliquā
 ebdomadā diuini seruicij pre
 terire. **S**epe missam in cōuen
 tu celebrans aliēis brachijs
 ne caderet sustētabatur. Alle
 luya festiuis diebus sicut ce
 teri ad gradum ipse cantauit
Alijs ex euntibus de oratorijs
 ipse raro nisi ad prandendum
 exiuit et ante altare sancte cru
 cis residens illic horam hore cō
 tinuauit. **P**ublice p̄nitentib⁹
 ita erat parat⁹ vt frequēter cū
 illis in porticū sedens cartulas
 legeret consolationē impēderet

oracionū suffragia scribi facerz
 Tūte erat hūilitatis vt cū omī
 um esset sup̄ rem⁹ tam etate q̄
 dignitate exceptis p̄cipuis lo
 sēntatibz semp p̄ne locū cho
 ri nouissimū tenerz. Vestimē
 ta eius satis despecta erāt a hū
 milima nō grisea non varia. h̄
 ouina eiusde generis pallio
 vtēs. **P**rouit⁹. Quid est q̄
 de tanto viro nullū refert mira
 culū. **M**oebus. Quis ma
 ior Jobāne baptistā. Nullum
 signū fecisse legit qd de iuda
 p̄ditore euangelii p̄dit. Vñ
 quibusdā nūc in Christi noīe
 miracula facientibz ipse in fine
 dicitur⁹ est. Nescio vñ fides. Di
 scēdite a me omēs oparij in q̄
 tatis. Miracula de substantia sā
 ctitatis nō sunt h̄ signa sancti
 tatis. **V**olēs dñs milite su
 um emeritū remūerare post la
 borē talī illū ordie vocauit ad
 gloriā. In vigilia dñice refur
 rectionis cū expectaret ad so
 lēne offitū eo q̄ ebdomadari
 us esset rep̄tē cepit viribz desti
 tui. Vocatus ē sup̄dict⁹ Rei
 nerus q̄ p̄ tactū vne illius in
 ianiis morte; senties de sacra
 mēdōne eū; monuit. modū
 cū medicīne o fortatiue oī ei⁹
 imponēs. Quā cū ille expue
 ret ⁊ diceret. ego missa; in ouē

ti celebrato rēdit. Missam in
 hac vita nunq̄ celebrabitis.
 Quo audito se iungit p̄cēt
 a cū fratribz psalmos ⁊ letan
 iam decātauit. Cū hora nonaz
 Christo reddidit spūm sotian
 dus spirītibz iustozū. Sequē
 ti die post sanctū pascha cū tu
 mularet⁹ dñs Eūhardus san
 ct⁹ Jacobi pleban⁹ cuius vitā
 virtutibz plenā in distinctiōe
 q̄rta capitulo. xviij. descripsi
 in audiētia multozū; tale de il
 lo testimoniu dedit. Hodie in
 q̄t hec terre omēdatur caro sā
 ctissima q̄ super terrā vixit. Et
 q̄ de miracul⁹ questio fuit post
 mortem signis non caruit. **S**
 aēdos q̄dam et stipendiari⁹
 ecclesie nomie Adā sicut mibi
 retulit ore suo cū tempe q̄da;
 veltissimo capitis dolore to
 queretur ad sepulchz eius ac
 cessit in hūnc modū orauit.
 Dñe in q̄t p̄pter meīta sancti hu
 ius viri mitiga dolore; capitis
 mei. Qui mox exauditus san⁹
 abcessit q̄ infirmus accessit.
 Multa adhuc alia fecit iust⁹
 iste opa memoria digna que
 studio breuitatis sunt omīsa.
Prouit⁹. Vt nā essent ta
 les omēs decanī tā simplices a
 tā sancti. **M**oebus. Recor
 doz nē alterius cuiusdā decanī

virī simplici ac dō digni de cuius virtutib⁹ quedā mibi nup̄tulit magister. Iohānes decanus Aquensis de eadē ciuitate oriūdu in qua idē iustus fuerat decan⁹ que tecū cōmunicauit.

Capi. vi.

Fuit tempib⁹ nostris in Hpldenshemensi ecclesia vir bon⁹ deoq⁹ carus nomine Hermānus varijs virtutibus virtutūq⁹ opibus adornat⁹. Vigilijs sanctis oracōib⁹ ieiunijs et opibus misericordie deo omnipotēti studiū placere. Quib⁹ opibus hūmā geneis inimic⁹ irritat⁹ cū illum omnib⁹ mōis impediri dicere ei solit⁹ eāt. O multū male dyabolus ut qd tū mēxas. Tpe quodā cū arbusculum in pomeio suo plātaret et trūco illi⁹ duas virgas inserēt vna aruit et altera cōualuit. Mox signum petēs a dño ait. Rogo te op⁹ deus ut si voluntas tua sit ut sacerdos siā fac ut furcul⁹ hic aridus reuirescat. Mira clemētia Christi. Stati vga arida succo cepit amari et tempe suo fru ctificāe. Sicq⁹ virt⁹ diuina q⁹ Aaron primū sacerdotē p virgā aridā cōn naturā florentē in sacerdotio cōfirmāuit hūc virū sacerdotio dignū eadē virtute pōn

dit. Post cui⁹ mortē cū quidā eius cleric⁹ Euerhard⁹ nomine cui ecclesiā vniuers cōtulerat visum p didisset et q̄tidie ad illius tumbā in sanctitate ac pietate eius sp̄s habens oraret postulās se propt⁹ merita dñi sui illuminari factus. Hermānus die quadā visibiliter illi appares ait. Quid vis ut faciā tibi dicēte ceco. Dñe ut vidēa vce euangelica sanctus ille rñdit. Respice nam fides tua te saluū fecit. Eadē hora clericus lumen recepit et quia dominus mirificasset sanctū suū in seipso ex pert⁹ qd diu vixit gratias egit. Postea cū quidā egrotus ad memoriā martirū fuisset deportatus nec sanat⁹ consilio cui⁹ dam iam dicto cōfessori votū fecit et conualuit. Factū est ut in amūersaria die domini Hermāni ecclesiā intraret et compellantib⁹ cāpanis cū ille causā inquireret et qdam ei rñderet. Hodie dies est amūersaria dñi Hermāni ecclesie hui⁹ qñ qd decan⁹ viri boni et iusti et dicēda est missa in cōuentu pro eo respondit homo. Rogo ut ostēdas mibi sepulchrū eius. Qd cum ille fecisset et iste ibidē diutissimē ac deuote oraret cantor ecclie hoc cōsiderās hominē

solus conuenit causam omnium
inquire et agnouit. Sicque p
os peregrini omnia sunt merita do
mestici et que fratres habue
runt decanum hactenus nunc inuo
care ceperunt patronum. **N**ouit
tius. Rara sunt ista temporibus no
stris. **M**onachus. Ego supra
dicti decani opera pietatis huius
decanum profero miraculum. Illa enim
ut dixi sanctum faciunt ista sanctum
ostendunt. **N**ouitius. Satis
placet quod dicis. si adhuc aliquod
nostis de operibus simplicitatis re
ferre ne pigrescis. **M**ona
chus. Dicam tibi hystoriam homi
nis simplicissimi per naturam: per
quam satis cognoscas quantum deo
placeat sancta et prudens simpli
citas que habetur per gratiam.

Capitulum. vii.

Eccelesia sancti Beronis mar
tiris ciuitatis Clomien nostris
temporibus canonicus quidam ex
tuit wermboldus nomine gene
renobilis diues satis in stipen
diis ecclesiasticis. Hic tante sim
plicitatis fuerat ut nullius rei
summam caperet nisi quantum ex pa
ritate numeri vel impitate colli
gere posset. Cum tempe quodam
multas haberet penas in coquina
sua pendentes ne aliquod ei subtrahi
posset intrauit et in hunc modum
eas nuntiavit. Ecce pena et eius so

cia. ecce parna et eius sotia. sic
que de ceteris. Vna ex illis neque
tia seruorum subtracta cum iterum
intraisset per dicto modo suas pe
nas numerasset impares inueni
ens exclamauit. Vna ex primis
meis perdidit. Cui serui subinde
responderunt. Domine bene inueni
etur. Illoque educto cum vna ite
rum subtracta numerum parificas
set et sic inductus secundo eas nu
merasset paresque respondit satis iocunde
dicebat illi. Epavos domini minimus
dum poteram tacuisse. Quia serui
sibi conuiuia facere voluerunt dix
erunt ad illum. Domine quare non pro
uidetis nobis valde enim infirmus
estis. Quibus cum diceret vnum hoc
nostis hominum pueri. Responderunt
Bene consideramus in caput illius ve
stris eo quod inflati sint. Que in
lecto reclinantes cibariis delica
tis quasi eius infirmitati propatit
seipsum refecerunt. Audiens tan
tam simplicitatem rusticus quidam
neque et astutus et quod filius eius
esset originarius ab omnibus ata
vis suis confinxit. Non potui in
quit domine ut res vestre tali modo di
strahantur sufferre vel quod sic neg
ligatur seruus enim vester suus in
stitutus est ut nobilitati vestre ser
uiam et que vestra sunt fideliter cu
stodiam. Quid plura. Commissa
sunt ei omnia. Qui noctibus cum

dominus eius isset dormitum ad prunas cum servis seditis et potationibus vacavit. **C**um vice quadam ioculatorum introduxisset et ille dulcedie fiale dormientem excitasset surgenti servus occurrit dicens. **Q**uo vultis ire domine? Respondente illo melodia audio dulcissimam sed nescio ubi sit: servus subiunxit. **R**edite ad lectum vestrum monachi tuncientes in organis cantant. **N**ovicius. Puto quod peccent qui sic simplices irrident. **M**onachus. Hoc fixum teneas. Audi quod sanctus Job dicat. Deridet eum iusti simplicitas super quem lo cum dicit. **B**regorius. Iustorum simplicitas irridetur quod ab hominum mundi sapientibus puritatis virtus fatuitas creditur. Omne enim quod innocentem agunt ab eis periculo dubio stulticia putatur et quicquid in opere veritas approbat carnali sapientie fatuum sonat. **N**ovicius. Vide mihi vir iste magis fuisse stolidus quam simplex quod simplicitas prudentia carere non debet. **M**onachus. Prudentia in preveniendis malis consistit cuius virtutis expertus non fuit. **I**gitur divino nutu factum est ut in ecclesia sancti Bereonis cuius redditus multi sunt et amplius cellerari efficeretur. Et sicut legi

tur de sancto Ioseph. cum nihil nossent nisi panem quo vesceretur nec hoc ad plenum dominus cui accepta est simplicitas defectum eius supplevit et omnia ad que suas manus misit benedixit. Die quadam intransgranarium ecclesie cum plures catos in annona discurrere vidisset vir huius capituli expectare potuit. Prosterbens se ante pedes decani officii sui petiit ab solutionem clauibus resignatis. Dicente decano et fratribus bone domine verbum quid habetis cur ista facitis? Respondit quod non possum videre damnum ecclesie. **Q**uale inquit damnum? **E**t ille. Hodie plures catos vidi in granario quam tota annona vestra deorabatur. **R**ogantibus illis et dicentibus. Catti annonam non comedunt sed mundantur claves recipiet vir optinuerunt. **E**x promissione enim didicerat quod benedixit eis dominus propter simplicitatem illius. **V**ice quadam cum diversimode monete ex diversis censibus pecuniam haberet quidam ex servis eius partem furtive tulit et fugit. **Q**uo cognito cum graviter lamentaretur solantibus se respondit. Ego non defleo damnum sed periculum denarii datui non sunt mihi capietur et si pro eis fuerit damnatus ego reus mortis ero illius.

Nouit⁹. Tales viri temp⁹
bus istis nō eligerētur in cel
lerarios. **M**ōchus. Sic mu
tant⁹ tempa. Ita ⁊ homines. Nā
vsq; hodie frēqnter cōtingit:
vt sub p̄latis ⁊ officialib; sim
plicib; domus religiose in exte
rius p̄ficiat⁹ ⁊ sub astutis ⁊
in scola mūdi exercitatis nō p̄
ficiant. **Ca. viij.**

Hud mōsteriū sancti Ni
colai in villa Bruwille
mōachus fuit simplicissimus
nomie Christian⁹. Dūc ab b
cellerarij officij inuēxit. Deus
vero q̄ amator est recte simpli
citatis omnia opa eius dirige
bat. Ita vt tempe p̄uisionis
eius plus abūderet domus in
ōmibus necessarijs q̄ a teā vel
post. Sepius ei serui mercēna
rij amonā vinū ⁊ alia q̄ plu
ra furati sūt vxorib; ⁊ libris fu
is ea deferētes. Et cū scir; ⁊ qñ
q; videret ex multa cordis pie
tate videre se dissilauit dicens
intra se. Isti paupes sūt ⁊ indī
gent fratrib; necessaria nō dee
rūt. Simplex qñq; mīmo vel
ioculatori cōpatur. Sic illius
vbawel opa in eorū ore vel ma
nib; q̄ ioculator nō est sepe di
splicēt ⁊ pena digni sūt apud
homines tamē que ab eis dicta
vel facta placēt. Ita ē de simpli

cibus. Vt sic dicā ioculatores
dei sunt sanctorūq; angelorū
simplices. Quorū opa si bñ q̄
simplices nō sūt qñq; facerēt
haud dubiū qñ deum offende
rent q̄ in eis dū p simplices fi
unt delectat. **Ca. ix.**

N porreto mōchus q̄dam fu
it tñte simplicitatis vt singul
pene dieb; in balneis q̄ ibi an
te ostiū monasterij naturalit⁹
calēt int⁹ paupes sederet ⁊ pau
perū dorsa fricar; capita ablu
eret vestimenta mūdaret. Pro
qua re cū ta; ab abbe q̄ a fra
trib; crebrius ⁊ acrius argue
ret nō ppter hoc dimisit s; bñ
verbis valde simplicit⁹ rñdit.
Si ego mō desistere; q̄s pau
pib; ista exhiberet? Q̄ si alius
quem simplicitas excusare nō
posset talia p̄sumpsit; contra
abbis sui impiū haud dubiū
qñ deū grauit⁹ offendit. **O**e
lior ē em; obedientia q̄ stulto
rū victime. Q̄ autē p̄dicti sim
plicis opa deo placuerit seqns
miraculū declarabit. **T**pe quo
dam cū orōnis causa iss; Colo
niā in domo cuiusdā Ab̄is ho
spitatus ē. Nocte eade; cū fig
nū matutinarū pulsaret in ec
clesia beati Petri surrexit illuc
q; festinās cū solarij fenestrā
in q̄ dormiebat vidisset apta;

ostiū esse putās p eam exiūt.
 sicq; mirabiliter depositus ad ec-
 clesiā puenit. **F**initis matutinis
 rediens cū ad ianuam domus
 pulsaret et interrogaret ab in-
 tromittentibus vñ veniret vel ubi
 exiūisset ex eius rñsione qd nō
 per ostiū h; p fenestrā egressus
 fuerit agnouerūt. **I**pse sibi tñ
 eiusdē miraculi cōsciū nō fuit
Et cū eadē fenestrā bñ mibi no-
 ta satis alta sit haud dubium
 qñ a sanctis angelis depositus
 sit vt impleret in eo qd de capi-
 te scriptū est. **Q**m angelis su-
 is mādauit de te. vt custodiāt
 te in omnibus vijs tuis. **I**n mani-
 bus portabūt te ne vnq; offen-
 das ad lapidē pedem tuum.
Qm fidus custos simpliciū sit
 dñs sequēs oñdit relatio.

Capitulu. x.

Homo qdam simplex En-
 gilbert? nomie. de puin-
 tia tulpe tñ nat? añ paucos an-
 nos defunct? est. **I**ste cū esset ce-
 cus natus ppter varia dona q
 bus hominē eius intēior ē illu-
 miauerat grā diuina in diuīs
 puīncijs noscebat et a multis
 magnisq; psonis sexus vtriuf
 q; venerabat. **I**n cappa simpli-
 ci et tunica lanea nudisq; pedi-
 bus tā estate q; hyeme incede-
 bat et puero se regēte sic limia

sanctorū satis remota sepi? vi-
 sitauit. **C**arib? nūq; vscaba-
 tur nō lectisternijs h; modico
 tm stramis vel feni noctib; vte-
 bat. **E**go multa bona de eo vi-
 di et ipse multos tā verbo q; ex
 emplo edificauit. **N**ic tempe
 adolescētie cū nocte quadā in
 domo mat̄re sue matrone di-
 uitis inter alios eius seruos se-
 cubitū locasset in ipso oticimo
 duo fures parietē suffodiētes
 ingressi sunt. **Q**ui igne disco-
 opto lumine incēso cistis apr-
 tis intrepide colloquebātur.
Quos vt p̄dictus Engilbert?
 audiuit et fures eos essenō du-
 bitaret cū seruos ex vtroq; la-
 tere dormiētes excitare nō pos-
 set s; bellio cultello suo pfoato
 collo iniecit et claua manū ar-
 mauit. **E**t q; illos quasi cecus
 videre nō potuit duce auditu
 ad illos tendēs et clauam vtra-
 q; manu vibrās ex omni parte
 quicq; tangere potuit quasi
 furios? feriēs de domo illos cie-
 cit. **Q**uos vsq; ad foramē secu-
 tus dū aditū scala obstrueret
 illi stantes extr̄ domū neminē
 preter ipm solum vigilaē sen-
 sissent de tali expulsiōe cōfusi
 hito osilio denuo msi sūt intra-
 re. **Q**uo dvt ille ex motu scale
 sensit vnam partem scale arce-

ingne in qua continebatur gra-
na et erat forami continua suppo-
suit alteraq; vtraq; manu serua-
uit. Illos intrantes vsq; vmbili-
cu. Engilbertus dorsa eorum qz
primi iacebant p scala fortiter p-
sit et in tm depressit vt nō solū
eis pgressum vmo etiā regres-
sum p-
sus adimeret. Qui qñ
sē torculari positi dū mane ca-
pi timerēt vniā postulauerūt
Datis vero tribilib; iuramentis
qz nunq; psonam eius lederēt
vel domū illam intrarēt. Dimis-
si sūt. Mane cū prodēte Engil-
berto a vicinis nulla arte dor-
mētes possent excitari quere-
rentur circa domū maleficia q
rū virtute hxc nouerāt fieri su-
pra foramē de tecto pcedens q
hispinā humani cadaueris re-
pierūt. Qua amota mox om̄s
excitati sūt. **N**ouiti. Mag-
na sūt ista ab homie ceco et sim-
plici gesta. **M**orchus. Ma-
ius est qd seq̄tur qz ad salutē
p̄tinet animaz. Rā multis an-
nis elapsis h̄c fures fama et v-
tutib; iam dicti Engilbti exci-
tati eiusq; vt opinor p̄cib; cō-
pūcti eu; adierūt. Et qz ipsi es-
sent cōfessi deinceps duxerūt vi-
tam religiosā. Hoc factū mira-
bile et alia qdam de qbus in se-
quētib; dicet. ab alijs mibi

relata et vtrūq; nam vera essent
a me interrogat. Ita gesta fu-
isse simplicit̄ testatus ē. Et qz
cū simplicib; h̄mōcinatio dñi
est. dedit ei etiā spūm prophe-
tie. vt damnū lūmis extēioris
claritate oculorū interiorū cō-
pensaret. **T**empe quodaz
inuitat; a duxissa Saxonię
ore. **H**erici ducis Matrōaval-
de religiosa int̄ alia multa qā
vn; ex filijs eius impator es-
futurus p̄dixit. Qd postea im-
pletū vidimus in Ottone qui
Herico successit in impio. Dic-
tū post electōnem in maxis fū-
isset tribulacōibus et pene ab
om̄ibus despatus ab eodē ceco
ofoctat; est. eo asserēte qz om̄
nimōis forent implēda que a
deo fuerant p̄ordinata. **A**n
illa tempa cū Hellswindis de
Hieminych vidua religiosa
ob discordiā duorum comitū
terre nr̄e timeret filijs suis Ar-
noldo et fratrib; eius ipsumq;
rōgaret vt p ipsorū incolumi-
tate deo supplicar; Rndit. Re-
solicitata sis p ista discordiā qz
bñ sopiet. Rā; alia multo ma-
ior in ianuīs ē pro q non solū
filij tui h̄a tota terras cūcietur
Hoc impletū est sub iā dicto
Ottone et Philippo eius m̄rg-
no aduersario. **D**ie quadā

eūte eo in quadā strata Colo
nie occurrerūt ei plures hone
ste matrone eiusdē citatis eun
tes ad ecclesiā. **Q**ue dū confa
bularētur ait. **S**tate vobis dñe
Stantib⁹ eis adiecit loquat⁹
illa que iā loquebat⁹. **C**ū vn
tum fuisset ad Astradā que ho
die sanctiōialis est in mōte
sācte walburgis voce eius au
dita Engilbert⁹ cunctis audiē
tibus aplice respondit. **N**ec
cū omni domo sua cōuertetur
ad Christū. **Q**uod non multo
post impletū est. **N**am cū mai
to filio et filia que hodie abba
tisat in iā dicto cenobio seruo
et ancilla in ordinē nostrū vit
Vides qđ celeriter in apitione
oris pfate femine de⁹ reuelaue
rit auriculā eius. **D**e statu ani
marū plura dicere consuevit et
nōnunqđ vt aiunt spiritus er
roris siue humanus eū fefellerit
Nec mirū. **N**ō semp aplice lo
quebātur spiritu aplice sicut
Nathā qui Dauid ad hoc spi
ritu suo hortabat⁹ qđ spiritus illā
et⁹ mox p eum fieri phibuit. **I**n
qđam solemnitate dñe no
stre cū matertera eius pdicta
vespe iret ad proximā villam
propt⁹ matutinas et diceret illi
Engilberte cras manewias ad
me. **I**n ipsa nocte añ lucem au

diuit⁹ voce cuiusdam ad ostiū
pullantis atq; dicētis. **E**ngil
bertem⁹ eam⁹ ad matutinas
Quā vocem cū non agnosceret
furrerit tamē et secutus est illū
ductusq; est in eccliam quadā
in qua audiuit matutinas pri
mā. tertiam. sextā. nonam. **D**e
inde dum sol⁹ reuertere⁹ arbi
nā fuisset interrogatus fuisset
Rndit. **N**ūqđ audiui tam pul
chz cantū tā suauē melodīā
mīssam tā glōriosa sicut audi
ui hodie. **E**t hoc sequēti año ei
iterū cōtiguit. **N**on dū enī susce
perat habitū religio sū. **N**octe
quadā de lecto suo raptus tū
spositus est iuxta castrū Mol
bach in solitudinē satis horre
dam. **I**n eodē loco egressa amia
eius de corpe vniuersos angu
los et situs eius dē solitudinis
lustrauit et cōsiderauit. **I**ta vt
postea eo recitāte multi mirarē
tur. **R**egressa amia dyabol⁹ er
rātī occurrit dicēs. **C**orp⁹ tuū
meū est. **I**llo se signante et san
ctā dei genitricē inuocante ad
iecit. **M**edia pars capitis tui
mea est eo qđ pullata vespera
sabbati fuerit lota. **E**t statim
fit massam picis in illā. **Q**ue
postea cū maximo labore mul
torū deposita est. **C**ū vero mo
ritur⁹ esset mater eius fies ait.

O fili dulcissime mō recedēs a
me dimittis me in maria infir-
mitate. **R**espōdit ille. **S**ācta
Maria liberabit te mat. **E**oq;
expirāte eadē hora sanata est
illa ab infirmitate durissima i
qua nouē ānis labōauerat. **L**e-
gim libro visionū beate aſheli-
ne q; in celesti māſione ſedē vi-
dēt vacuā mire pulchritudis
a glorie a dictū est ei q; eſſet
cuiusdā ecci de Alemānia a ſta-
tū intellexi de fratre iſto. **E**ngil-
berto. **R**ouiti. **V**t audio
multū deo cara eſt ſimplicitas
Mōch. **N**ō ſolū deo pmo
a hominib; placet a qnq; ma-
ioris in aurib; eorū efficacie q;
prudētia ſeculais. **C**a. xi.

Omn; **P**etrus abb **C**la-
reualle monocul; ex infir-
mitate vir ſanct; nomie a re-
petri apli imitator a filiū co-
lūbe eo q; magne a pure fuit
ſimplicitatis. **C**ū ipſo a fratri-
bus eius miles q; dā; p quib;
dam bonis cōtendebat. **P**refix-
us eſt dies in quo vel miles cū
abbē oporteret vel corā iudicē
litē intraret. **V**enit ad diē; mi-
les cū amicis ſuis venit a abb
ſolo mōacho quodā ſimplice
ſecū aſſumpto. **N**ō tamē in eqs
ſpedites venerūt. **E**t cū eſſet ab-
bas venerabilis pacis a paup

tatis amator rerūq; tñſeuntū
otemptor corā omib; dicebat
militi. **H**omo xpianus es. **S**i
dixeris in verbo veritatis q; bo-
na iſta p; o qbus otētio ē tua
ſint a tua eſſe debeat bene ſuffi-
ciet mihi teſtimoniū tuū. **I**lle
magis curā de bonis optinēdis
q; de verbo veritatis rñdit. **I**n
veritate dico q; mea ſint hec bo-
na. **A**d q; abbas. **S**int ergo
tua tibi ego de cetero nō repe-
tā illa. **S**icq; reuerſus eſt ad
Clarauallē. **M**iles etiā ad
vxoꝝ ſuā; quali victor rediēs
cū ei p ordinē recitaſſet qd ab-
bas dixiſſet vel qd ipſe egiſſet.
Illa territa ad verba tā pura
tā ſimplicia: rñdit. **D**oloſe egi-
ſti cōn abbate ſanctū. **V**ltio
diuina nos puniet. **N**iſi mō a
ſteio bona ſua reſtituas cōſor-
tio meo careb;. **T**errit; ille ad
Clarauallē vit bonis vltro re-
nūtauit de indebita veracōne
ſancti abbis veniā poſtulauit
Vir iſte beatus tempib; ſenio-
rū noſtroꝝ; viſitauit in clau-
ſtro. **E**rat autē ſcđm carnē no-
bilis a cōſanguine; **P**hilippi
regis frātē qui p; cipuus ama-
tor erat ſācte ſimplicitatis.

Capitulū. xij.

Retulit in oſtātū mona-
chus noſter q; eo tpe q

Parisi in studio fuit Jobānes
abb sancti Victoris q̄ natio
ne theutonice est cū quibusdā
nobilib⁹ a magnis viris pro
magno allobio corā regē Phi
lippo placitauerit. Quā cū secū
adduxisset quosdā ex fratrib⁹
viros litteratos a iurispitos
haberētq; aduersarij aduoca
tos in causis exercitatos p̄tib⁹
hinc inde rēdentib⁹. Abb sim
pliciter sedens nec vnū verbū ad
allegata rēdit. Ita vt magis
videretur vacare orationi qm̄
allegatiōi. Hoc tū rex confide
rasset ait abbi. Dñe abba qua
re vs m̄bil loq̄m̄is. Rēden
te abbate multū leniter a val
de simplici⁹ Dñe nescio qd lo
quū edificat⁹ rex a opundus
subiecit. Reutim̄m̄ vs in clau
strū vstrū a ego loquar p̄ vo
bis. Post quorū discessum rex
irā simulās dixit militib⁹. Ego
p̄cipio vobis s̄b̄ interminatio
ne gr̄tie mee ne de cetero s̄ctū
abbatē istū inquietatis. Sic
q; factum est vt bona que fr̄es
optinere nō poterant per mul
tas q̄rimōias sola apud regē
optinēt abbis simplicitas. Et
est impletū in eo illud Moyfi
Ali⁹ pugbit p̄ vobis a vs ta
cebitis. Alijs tibi adhuc ostē
dā exēplis q̄lem locū vneatio

nis in corde eiusdē regis virtus
optinuit simplicitatis. ca. xiiij.
Quēpe quodā clericū lau
dunēses ep̄o suo defūcto
quēdā ex suis fratrib⁹ canoni
cū simplici in ep̄m eligentes
sub hīs verbis p̄dicto regi il
lum p̄ntauerunt. Dñe nos p̄n
tam⁹ vobis dñm. Elméricum
electū nostrum. Hoc ei nomē
erat. Rege tacēte et formā illi
us p̄ntationis cōsiderante tan
dem rēdit. Quē p̄ntatis mibi
dñm Elméricū. Et rex Vultis
aliqd̄ plus dicere. Illis timēti
bus ne forte aliqd̄ regi displic
ceret in p̄sona vel in verbis p̄n
tatiōis rēdēt. Nihil dñe. Tūc
ait rex. Raro audiui talē p̄nta
tionē. Rñ aliq̄s mibi p̄ntatur
elect⁹ nomē dignitatis ei⁹ exp̄
m̄t ab electorib⁹ in hūc mod⁹
Dñe nos p̄ntam⁹ vobis dñm.
Archidiaconū p̄positū de
canum vel scolasticū nostrū fa
teor vobis satis in placet tam
simplex simplici⁹ canonicū p̄
sētatio a idcirco spero q̄ a deo
facta sit ipsa electio. Losais
qualit̄ in iam dictis dignitati
bus electōnes celebrētur. Si
scolastic⁹ est causas canonicō
rū suoz fouendo tū p̄pter litte
raturā tum p̄pter cōpatā amicitia
ab ipsis in ep̄m eligitur.

Si decan⁹ est p^o crisi sua fra-
 trū excessus dissimulādo o^ogna-
 tos a^o amicos introducūt a quī-
 bus sblimatur. Si archidia-
 conus vel p^opositus est utpote
 vir nobilis pntū potentiā ma-
 gis intrudūt q^o eligitur. Ecce
 h^oc ē causa quare capita eccle-
 sie sint infirma. Deinde o^ousus
 ad electum ait. Dñe Emelrice
 q^o electo^o vestrū videtur mibi es-
 se simplex: rōnabilis a canonī-
 cano vobis dero vbi cūq^o mei
 indigueritis. Lambertus mona-
 chus noster q^o mibi h^oc r^otulit
 eodē tempe dīc se fuisse p^osius
 Qualis vero ac q^otus fuit hu-
 ius regis cū simplices affectus
 sequētis operis declarabit effe-
 ctus.

Ca. xiiij.

Habe h^oc triennū defuncto
 abbe sancti Dyomisij gē-
 tis francorū apostoli cū dīssissi-
 ma illa abbatia vacaret a^o ad
 eā plures aspirarēt venit ad re-
 gem se p^odictū is qui in cōgre-
 gatiōe videbatur esse potior p^o-
 positus videlicet pro abbatia
 supplicās a dīcēs. Dñe ecce qū-
 gentas offero vobis libras ut
 propici⁹ mibi sitis in hac ab-
 batia. Cui rex nīhil p^omittens
 s^o symoniā cū muneis recep^one
 quasi in arce sp^oi ponens rñ-
 dit. Date pecūiam camerario

meo secrete. Recedēte igitur p^o-
 posito et quasi de regio fauore
 certificato cellerari⁹ de hīs nī-
 hil sciens eundē regē adiūt a p^o-
 posito similia petēs simīle pecū-
 niē q^otitatē obtulit a quo simī-
 le rñsum accepit. Nouissimē ve-
 nīt thesaurorū infid⁹ custos a
 ipse pro abbatia regī quīgen-
 tas libras offerēs. Cui sicut su-
 p^oiorib⁹ rñsum est. Et licet rex
 sicut homo prudēs dissimular⁹
 plurimū tamen ei displicebat
 triū illorum monachorū ambi-
 tiō a p^oprietatis vitū p^omo tam
 execrabile furtū sciens oblata
 pecūniā monasterio fuisse sub-
 tractā. Prefixit tamē ouētū di-
 em in qua eis abbem cōstitue-
 ret eo q^o abbatia in man⁹ eius
 deuoluta fuiss⁹. Sedēte rege in
 capitulo verbis ad hoc p^odone-
 is p^omissis cū diligent⁹ circūspi-
 ceret a p^osonas cōsideraret tres
 p^odicti mōachi p^opositus vide-
 licet cellerarius a sacrista in sū-
 ma expectacōne erāt positi sin-
 guli p^o mōnta singula abbati-
 am sibi spantes esse porrigen-
 dā. Et licet sp^os sancta nō con-
 fundat omīs tamē in sua expe-
 ctacōne sunt cōfusi. Nā rex vi-
 dens mōachū quendā simpli-
 cē in āgulo capli residentē a in
 hīl mīn⁹ q^o de abbatia spante;

inspiratioe diuina vt surgeret
precepit. **S**tante illo cu vire
cundia cora principe dictu est
ei ab eode rege. **D**ne en comit
to vobis abbatia sancti **D**yo
nisi. **Q**uo audito homo ille
simplex cu regi non assentiret
pmo fortit reclamarer asseres
se persona esse humile priuata
et despecta atq; ad tanta digm
tate nimis indigna nimisq; in
sufficiente se vituperado apud
regem omendauit. **E**t coegit eu
Postea subiecit. **D**ne Ecclesia
ista plurimis debitis est obli
gata nec est vn soluatur. **C**ui
rex subridendo respodit. **E**n in
instati mille quingetas libras
vobis dabo et cu necesse fuerit
vobis accommodabo pecuniam
insup auxiliu et consiliu impen
dam. **P**recepitq; camerario su
pradicta pecunia ei afferri. **A**d
huc puto viuit et forte p eum
dom? illa melius regitur q; p
illos esset regeda qui ad eius
regimen aspirauerunt. **O**ccur
rit mihi et simile huic i hoc ex
emplo.

Capitulum. xv.

Nte hxc tempa cum sub
impatore frederico hui?
frederici auo vna ex impalib?
abbacis vacaret. **D**uoq; ele
cti essent nec ocoz dae possent.

vnus illoru magnam summa
argenti qua in moasteio con
gregauat eide frederico optu
lit quatinus sibi assisteret. **E**t
pmisit ei pecunia recepta. **P**o
stea intelliges aduersariu ei?
viru esse bonum simplice et or
dinatu cepit cu suis habere co
siliu qualiter indignu amo
uer; et ob virtutes suas electu
confirmaret. **E**t dixit ei quida.
Domie sicut audiui moachi
omes ex regula tenentur adu
portare. **S**edente vobis in ca
pitulo dicite illi inordiato vt
ad punctonem digitorum ve
strozu acum suam vobis acco
modet et cu non habuit inue
nietis con eum occasione qua
si de irregularitate. **Q**d cum fa
ctu fuisset ille no haberet. **A**it
alteri. **D**ne prestate vos mihi
acu vestram. **Q**ua cu ille mor
exheret forte pmunit. **R**ndit
impator. **V**os estis moebus
in ordine iust? et ideo tato hono
re dign?. **E**go decreueru hono
rare aduersariu vestrum si ille
irregularitate sua se reddidit
indignu. **B**ene appar; in his
minimis q; negligens et disso
lutus sit in maximis. **T**aliqu
sophismate monachum astu
tum imperator amouit et sim
plicem in abbatem promouit.

Nouiti⁹. Ignorauit batte-
nus tantā fuisse virtutē in acu

Möch⁹. Virtus nō est in
acu. s; acus signu; virtutis. id
est hūilitatis ē in mōach⁹: ad
fartendū vestimēta sua disso-
luta portat illā. **Ca. xvi.**

Octo antecessor in imperio
humoris frederici q̄ nūc i-
pat cū die quadā tres abbes
ordis nostri illi loquerēt w-
lens eos pbare. vñ illorū dice-
bat. Dñe abb concedite mibi
acū vestram. Rñdente eo non
habeo dñe. rogauit scdm quā
etiā non habuit. Tertiu⁹ vero
requisitus cum haberet acū. Rñ-
dit ei impator. Vos estis ver⁹
mōchus. Ecce hoc est qđ iam
dixi acū in mōach⁹ signū esse
virtutis. **Ca. xvij.**

Retulit mibi vir qđā re-
ligiosus de quodā mōa-
ch⁹ ordinis nr̄i rem satis terri-
bilē que huic loco satis ogru-
it pro exemplo. Cū acū scdm
mōach⁹ consuetudinē san⁹
portare nō curaret vel forte cō-
tēpner; posito eo in agonia di-
abolus affuit a acū igitā ad
hūam corpis longitudinē in
manu ferēs iecit sup illū dicēs.
Quia acū nolūsti portare sa-
nus feras hāc acū moriturus
Qui visū astantib⁹ referēs ter-

ruit omēs. **N**ouiti⁹. Si hē-
ita se habēt de cetero sine acu
nō ero. **M**öch⁹. Möch⁹
nisi necitas excludat sine ple-
nitudinē ordinis esse nō debet.

Nouiti⁹. Recordor mōcho-
rū supradictorū qui p abbacī
is adipiscēdis pecūias obtu-
lerūt. Dñt ne monachi ordi-
nr̄i qui pecūias nō habent in
talib⁹ symōias facere? **M**ö-
ch⁹. Dñt vtiq; qđ sicut symo-
nia est corpālis ita a mētalīs.
Nec facit vt mōch⁹ ad digni-
tates aspir; a q̄liter adimple-
ri possit diligent⁹ excogitat vel
qđ piculosi⁹ est vt fiat ingem-
ole peurat. De hoc tibi referā;
exemplū qđ nobis retulit dñs.
Karolus abb Vilaiensis tūc
recēter gestū. **Ca. xviii.**

Abas qđam ad qñdā
venies inclūsā quā noue-
rat femina esse sanctā; a dñis
reuelacōnib⁹ assuefactā ait illi
p̄to soror vt dñū roges p me.
q̄tinus tibi oñdere dignetur si
ei placeat a mibi expēdiat ma-
nere in offitio huius abbacie.
Mox illa surgens abiit a ora-
uit. celeriusq; reūsa q̄ sibi fue-
rāt reuelata abbī manifestauit
Nō est inq̄t voluntas dei neq;
expedit tibi vt in hac abbacia
maneas neq; saluaē potēs in

ea animam tuam. Quare? quia symoniaci intraisti. Abbe stupete super hoc verbum et dicite. Quid est quod loquens soror non enim mihi alicuius symoniaci in electione mea oscius sum. Respondit illa. Ego tibi ostendam symoniaci intraisse te. Mortuo antecessore tuo tu ad abbaciam aspirans non simpliciter ambulasti sed fratres tuos simplices tali modo nimis astute circumvenisti. Non est necesse aiebas ut aliquam personam extra domum nostram que valde honesta est eligamus? ne nos ipsos confundere videamus. Tibi enim ostendebat quod si electio fieret in domo non aliam nisi tuam personam esse eligendam. Ecce sic factus es abbas. Quod ille audies confessus est et non negavit. statimque preteritum abbatem adiens donec absolueret petere non cessavit. Novit? Si abbas iste ad abbaciam aspirando tam graviter peccavit quod est quod apostolus dicit quod episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Non archiepiscopus apostolus non reprehendit episcopatum sed desiderium quod in illo attēdit laborem in isto ambitione. Unde mox subiunxit. Oportet episcopum irreprehensibilem esse sobrium pudicum prudentem ornatum humilem hospitalem doctorem et cetera. Idem sanctus Bernardus diffinit de ab-

bate in regula licet nemo sibi assumere debeat honorem sicut hoc die multi faciunt sed qui electus fuerit a deo sicut Aaron videtur tamen quod aliquis possit desiderare si ne periculo homini dignitate ad hoc tamen ut possit non ut possit. Tunc iste salvator. Si oculi tui fuerint simplex totum corpus tuum lucidum erit. Novit? De hoc audire delectat exemplum. Capitulum xix. Moyses.

Quoniam nostris temporibus Parisi vacavit episcopatus electores inter se concordare non possent tribus sua vota omiserunt. Qui tres cum in una convenire nequirent personam magistro Mauritio qui unus trium erat. Duo suam dederunt auctoritatem ut quicumque ipse nominaret episcopus esset. Et quod idem Mauritius ut rei exitus probavit magis cupiebat prodesse quam preesse seipsum nominavit dicens Aliorum consilium et propositum ignoro episcopatum hunc gratia dei me adiuvante irreprehensibiliter regere propono. Quod fecit. Sancte enim vite fuit tantum verbum quam exemplo plurimum profuit dies suos in eodem episcopatu clausit. Hoc etiam non veris quod sepe ambiciosi a suo desiderio nutu dei fraudantur et si promoti fuerint eius promissione

vix euadunt qm̄ in ipsis digni-
tati⁹ piculose tribulēt^r vel cū
cōfusione deponūt^r. Audi de
hīs exēpla forte aliquib⁹ ne-
cessaria.

Ca. xx.

Prior q̄dam ordinis nri
defūcto abbe suo ad ab-
batia aspirās cū tempe electō
nis a visitatore sic ceteri semo-
res de psona p̄donea interroga-
retur nō corde colubino mō a-
rbū quendā de domo eadē ob-
infamia eiectū nominauit scie-
bat enī priōis auctoritatē nō
esse modicā a si aliquē de ouē-
tu nomiaret p hoc suā electio-
nē posse infirmari a se in suo de-
siderio impediri factū est nutu
vt credidit diuino vt ceteri eius
exemplo eandē psonā eligerēt
dicētes intra se. Priō o cul⁹ no-
ster nec talē psonā nominass⁹
si ei de illius innocētia nō osta-
ret forte si idē priō simplicit^r
ambulass⁹ factus esset abbas
Et satis puto q̄tum ex verbis
cuiusdā abbis qui mihi retu-
lit conijctio q̄tm̄ fuit cruciat⁹
in eiusdē monachi p̄mōcōne
q̄tm̄ ille tribulatus extitēat in
sua eiectione. Ecce sic astutos
a dolosos punit etia⁹ in p̄senti
deus. De tribulacōe cōfusione
a dīeetōne prelato^r ecclesie
hodie magis q̄ ante nostrū tē

pa abundant exempla. Et hoc
forte ideo q̄ dei volūtas in illo-
rū promotiōe nō fuit. Ipsi rē-
nauerūt s; non ex me p̄ncipis
extiterūt et nō cognouit. Ver-
ba sūt dei p os Iheremie ap̄l̄te

Novit⁹ Cū deus in virtute
simplicitatis sic probat⁹ est
exēplis plurimū delectetur pu-
to q̄ in vitio ei cōtrario: id est
astutia multū exacerbetur.

Mōchus. Vitū simplicitati
oppositū duplicitas est cui so-
dalis est astutia. **Novitius**
Vñ dicit duplicitas. **Mō-**
chus. A duplici plica Sipler
enī hoc qd̄ dicit hoc intēdit hoc
agit. Duplex autē aliud hab⁹
in corde aliud i ore aliud agit
a aliud intēdit. De quo p apo-
stolū Jacobū dicitur. Vir du-
plex animo inconstas est in om-
nibus vijs suis. Bonū enī simu-
lat vt simplices efficacius deci-
piat. Vñ p ecclesiasticū dicit^r
Ve peccatori terrā duab⁹ vijs
ingrediēti. Tales sunt illi de q̄-
bus dñs dicit. Attēdite a falsis
ap̄l̄tis q̄ veniunt ad vos in ve-
stimentis ouium: intrinsec⁹ autē
sūt lupi rapaces. Tales sūt ml⁹
ti ex hīs barbatis q̄ in habitu a
confusa religiōis terras circue-
unt plurimos decipiūt. Ex q̄-
bus nostris tēpib⁹ multi sunt

propt' sua maleficia interfecti
Et quidā ex huiusmōi viato-
 bus viri sūt sancti a sine felle
 propt' malos tam despiciuntur
Hinc est q' anno p'terito dñs
 Engilbert' Coloniēsis archi-
 epūs in synodo sua p'cepit ne
 aliquis illorū in sua dyocesi
 hospitio recipetur.

Capitulu. xxi.

Non sūt multi anni elapsi
 q' quidā s' b' t'p'o religi-
 ositatis Sūnam vit' a simpli-
 citatē simulans orando vigilā-
 do atq; ieiunādo plurimos de-
 cepit. Quē cū canonici eiusdē
 pagi talē esse putassent qualē
 se simlaueāt hospitale illi pau-
 pum cōmiserunt. Cui etiā plu-
 res seculariū pecuniā dederūt
 reseruandā. Paruo emēso t'p'e
 cepit ille simulator a simlato-
 rigore discedē bibere vinū car-
 nes comedere orare rari' dormi-
 re diuini'. Qd cū ei fuisset obie-
 ctū rñdit. Ego ad temp' a sa-
 cerdote huiusmodi obseruantias su-
 scepi. Quid plura? Tandē clā-
 culo discedēs pecuniā cōmendā-
 tā detulit et q' damnosū vitū
 est duplicitas opibus cōdit
 Quo audito xpianus tale vr-
 bū rñdit. Eya frēs certe anīa;
 meā p nullius anīa dato. De
 huiusmodi trufatoib; pluria decep-

tionū gñā t'p'ibus nris gesta
 tibi dicē possem si nō sunt edi-
 ficatoia **V**is nūc audiē quali
 pena de sepe pūiat in p'sentivi-
 tiū duplicitatis a astucies
Flouitius. Volo a de hēro.

Mōachus. Audi ergo.

Capitulu. xxij.

Vuenis q'da; secularis de Mo-
 sella nat' si bñ meminī nomie
 Henric' matrē simplicē vr-
 b' q'dem mellitis s' intētionē vene-
 nata tali mō circūuenit. Mat'
 inq't peto vt cōmibustis bonis
 feudis sc; a alodijs solēnter
 renūcies a me illa suscipere fi-
 nas vt sic eorū gratia vxorē du-
 cere valeam honestiorē. Om-
 nia mea tua sunt a ego tibi ho-
 nesti' providebo. Mat' in filio
 serpentis astucias nō obseruas
 petitiōib; eius amittit omnū
 suorū vsu fructu resignatō in
 memor dicti sapiētis. Melius
 est vt rogēt te filij tui q' tere-
 spicere in man' illorū. Quid
 plura? Spōsa introducitur a
 mater expellit. Que cū egeret
 a quotidie plāgeret ille obtu-
 turauit aures ne gemitus ma-
 tris audiret. Die quadā cum
 vxore in mensa sedēs a ostium
 pulsatis vocem matris intelli-
 gens ait. Ecce iterū dyabolus
 clamat ibi. Dixitq; puero suo.

Vade et pone pullum istum in cistam donec recedat. Quod cum factum fuisset et illa intromissa dum filio supplicasset ut sui miseretur cum multo verborum turbine expulsa est. Tunc ille ad puerum Refer inquit nobis pullum. Puer vero ut cistam aperuit non in scutella pullum sed serpentem complicatum conspexit. Qui territus rediens quod viderit domino renuntiavit. Post quem missa a cilla dixit se similia vidisse. Ille sibi putans illud i ait cum indignatione. Etiam si diabolus fuerit ego tollem eum. Et surgens de mensa mox ut se in cistam ad leuandam scutellam inclinavit serpens collo eius insiliens ut vitium dupliciter congrue puniret circa eius guttur se colligato duplicavit. Cum omedente comedit et quoties ei subtraheretur cibaria vel adhiberetur aliqua quibus deponi deberet instrumenta. Ita collum hominis strinxit ut intumescere facie oculi de sedibus suis moueretur. **N**ouitius. Merito autem videtur mihi punitus per serpentem quod sicut diabolus per serpentem Eua decepit. Ita per istum mulierem simplices circumuenit. **M**oebus. Recte sentis. Nam tredecim anni sunt elapsi per quos minime ex quo ista contigerunt. Nam

ductus est idem Henricus in carcerem per prouinciam nostram ad diuersa sanctorum limina et viderunt eum multi. Quae praedicta mater pene eius operantes matris affectu sequebatur. Circa eadem tempora vitium dupliciter et astutiae a supradicto Philippo rege Francie tali ordine deprehensus terribilis est punitus. **C**a. xxiij.

Habebat idem rex in ciuitate Parisiensi propositum qui cuiusdam sui concubini vineam concupiscens. Ut sibi venderet illam importune nimis instabat. Respondente ciue sicut Naboth respondit se legitur Achab regi. Ihsaiah. vivit dominus quod non vendam tibi patrum meorum hereditatem eo quod nulla ad hoc me compellat necessitas propositus minas intulit sed non profecit. Contigit ut interea homo moreretur. Quo cognito propositus effectus est hy lario. **D**uius modi dolos secuti homo astutus nimis ad sui praesentis excoGITAVIT. Duos siquidem ex scabimis: ut sibi testimonium falsitatis ferret pecunia corripit. Cum quibus sicut odictum fuerat mox interpesta nocte defuncti sepulchrum adiit terraque eiecta in fossam descendit et sacculum pecuniae quam viro pro vinea optulerat in manu ponens mortui ait Testis

estis vos dñi q̄ tantā pecuniā
hominī istī p vinea sua tali de
derim quā ipse q̄dem vt vos vi
detis manu sua recipit nec ali
qd̄ contradicit. Dicētibz illis
testes sum⁹ mox recepit pecuniā
et reiecit terrā. Mane testi
bus eisdē adhibitis vineā sibi
vendicauit. **Q**uod cū relicta de
fucti didicisset stupēs accurrit
et cōtradixit asserēs neq; mari
tū neq; se vineā illam pposito
vendidisse neq; vnq; pecunie
aliquid pro ea recepisse. Cui
ille respōdit. Ego tanto vineā
cōpauit pecuniā sub testimōio
horum scabīnorū in manus vi
ri tui posui nec cōtradixit. Quē
se nil vidēs proficere ad regē
eucurrit. de violētia ppositi illi
conquerēs. Illo sub p̄dictorū
testimonijs cōtradictē rex qz
audientie vacare nō potuit q̄
busdā causam cōmisit. **Q**ui
testimōio scabīnorū decepti in
partē ppositi declīnātes pro
eo contra viduā dēdere sniam.
Tūc illa ampli⁹ turbata cū re
gi clamoribz fletib⁹ nimis esset
importuna rex testes vocāi ius
sit et qz vir prudēs fuit pruden
ter illos examinauit accitopri⁹
vno et sol⁹ loquēs cū solo ait.
Nosti dñicam oracōem? Rñ
dente illo. **N**oui dñe. subiūxit

rex. **D**ic ergo illā me audiēte.
Quod cum fecisset nihil aliud ei
loquēs precepit vt in vicinam
camerā secederet. Et aduocās
alterū seuerius cum allocutus
est eū dicens. Sociustuus de
vinea illa tā merā mibi retulit
veritatē sicut est sanctū pater
noster quo nihil est veri⁹. **Q**uod
si ab eo discordaueris pūieris.
Estīmās ille quia regi omnia
dixisset. **T**imēs ac tremens ad
p̄des eius corruit dicēs. Mise
remini nostri domine quia sic
sic fecim⁹ a pposito nostro
inducti. **I**rat⁹ rex valde vineā
vidue restituit a pposito vi
uū sepeliri precepit. **G**lou
tius. **I**uste actum est vt is sine
mīsericordia infodere⁹ viuus a
quo inhumane mortu⁹ fuerat
effossus. **M**oachus. **P**ena
peccati a deo est et sit sepiissime
vt scdm̄ modum culpe forme
tur mod⁹ vindictē. De quo ti
bi etiam pauca subiūgam ex
empla. **C**apitulum vice
simum quartū.

Quoniam quidā; san
cti Andree in Colōia
sicut mibi retulit ma
gister Reyner⁹ eius concano
nicus ad colligēdam cuiusdā
ecclesie decimā singulis annis
mittere consuevit seruū suū.

Qui autem quoddam patibulum transiens et hominem recentem in eo appensum adhuc palpitare cernens misericordia motus laqueum gladio incidit atque allata aqua resollauit. Qui resup-
 tis viribus mala pro bonis retribuens ad primam villam liberato-
 rem suum secutus in equo eius frenum manu misit et quod eundem sibi vi-
 abstulisset vociferatus est. Mox
 homines circumquaque accurrentes
 et de rapina frementes sine audi-
 enti a iuuenem ad idem patibulum
 de quo fur fuerat depositus duxerunt.
 Non dum erant homines alterius
 villae plene reuersi quod ad suspen-
 dum iam dicti furis confluxerat et
 ecce concursus ad patibulum quod
 commune erat utriusque villae
 videntes nutu dei reuersi sunt
 causam interrogantes. Data est
 homini copia loquendi. Ego in-
 quit hominem istum de patibulo
 liberaui et ecce tam inquam bene-
 factum rependit mihi. Quae illi con-
 siderantes et cognoscetes scdo
 eum plene suspenderat et liberatus
 est sanguis innoxius. **Ca. xv.**

Non est diu quod peregrinus
 quibusdam de Alemania ad
 lumina sancti Jacobi tendenti
 bus falsus eis frater nocte qua-
 dam se sociauit. Mane exeuntibus
 de hospitio usque ad portam cui

tatis illos secutus unus illorum ma-
 nus iniecit clamans sibi equum
 eundem ab eo ablatum. Et compulsi
 sunt redire in hospitium a iudice
 Testificatibus peregrinis omni-
 bus quod is quem ille ipsebat esset
 vir simplex et bonus iudex pru-
 dent agens fure absente omnium
 equorum sellas et frena deponi sic
 quod eos in stabulum duci precepit.
 Quo facto dixit ad furem intra et
 educ equum tuum. Intrauit ille et
 adduxit equum foras sed non ta-
 men illum quem in porta sibi dixe-
 rat fuisse sublatum. Non enim ple-
 ne tunc eum considerauerat. Tunc
 omnibus ridens et cuius equus
 esset extractus iudici exponenti-
 bus dolosus ille patibulo ap-
 pensus est. Vides nunc qualiter
 deus in simplicitate ambulantes
 protegat et male astutos perdat.
Notum. Recordor te su-
 prius dixisse penam peccati esse a
 deo. **Moachus.** Quod a deo sit
 omnis pena peccati testis est Amos
 apostolus dicens. Si erit malum in
 ciuitate quod dominus non fecerit. Ite;
 dominus per Isaiam. Ego dominus for-
 mans lucem et creans tenebras
 faciens pacem et creans malum.
 Malum dicit penam et tribulatio-
 nem que patientibus videntur ma-
 la licet in se sint bona ut pote dei
 creatura. Quod autem a deo sit peccati

pena tibi exemplificabo.

Capitulum. xvi.

Bertolphus palatinus de Wittillibach iudex erat seuerissimus. Ita ut furibus etiam pro damno vniuerso obulivita auferret. Et sicut a quodam abbate audiui quocumque exiit laqueos cingulo suo appendit ne reorum pena caperet dilationem die qua dam mane surgens a laqueum cingulo suo solito sibi connectens huiusmodi vocem in aere audiuit. Bertolphus quicumque tibi egresso de castro tuo primo occurrerit hoc laqueum eius suspendas. Cui vocem per omne accipiens moritur egressus est occurrit ei quidam scultetus suus primo. Quo viso cum satis doleret eo quod hominem diligeret dicebat illi. Doleo de occursum tuo. Cui ille respondit. Quare? Cui ille. Quia suspendas. Et ille. Quare suspendas? Respondente illi palatio nescio si prepara te ad confessionem et ordina de rebus tuis quod vici diuine resistere non debet. Ille videns aliter esse non posse ait. Iustus est dominus. Ego plures in domum meam declinantes insequens occidi multis mala rapui nec tibi domino meo unquam fidelis extitit neque pauperibus peperi. Et mirati sunt omnes audientes eius confessionem et cognoue-

rant in eius morte peccati penam esse a deo. Et quod idem palatinus sine misericordia iudicauit cum in ultione Philippi regis quem occiderat ab Herico marschalco ei interficeretur misericordia quam sibi nec inuenit. Non est equum iudicium nec a deo perceptum ut minor et maior culpa simili pena plectatur. **Novum.** Jam satis ex hijs didici quod deus peccatum puniat secundum modum et qualitatem culpe. **Morchus.** Hoc plenius scies in sequentibus capitulis in quibus nostris temporibus euidentissime punire voluit vicium duplicis.

Capitulum. xvii.

Uterque scismatis quod erat in reges Romanorum cum Colonienses tum propter obedientiam sedis apostolice tum propter iurandum eidem Ottoni factum fideliter assisterent multis damnis atque periculis subiacerent quidam ex eis a fautoribus Philippi ut dicebatur corrupti sunt occulte. Inter quos potior videbatur Theodericus de erim portus. Per cuius astutiam tam laboratum erat deserto Ottoni Philippus in civitate recipitur. Ore quod de fuerat cum illo si corde cum isto die quidam cum idem Philippus patronos civitatis qui circumferebant

sequeret^r ducebat idē Thō dei
eius eū ad matronas respiciēs
et dicens. Ecce dñe iste est rex
meus quē semp optauī. Mira
dispensatio dei anno reuoluto
die eadē p eandē plateam mor-
tuus efferebat^r. Et cū in mona-
steio sanctimomialiū qd pisci-
na dicitur esset sepeliēdus litte-
ris priorū q̄s nimis turbaueāt
est phibit⁹. **Ca. xxviii.**

Hte hos paucos annos
cū Petrus cardinalis de
Saxonia esset Colonie. Hēri-
cus ognamto ratio ecclesie sã
de Marie ad grad⁹ canonic⁹
et causarū aduocatus peritissi-
mus ad hoc eundē cardinale;
induxerat vt eiusdē ecclesie ca-
nomicis precipet quatin⁹ cuius-
dam ciuis filiū nullo stipēdio
vacante in fratrē et concanonū
cū eligerēt. Qd cū illis visum
fuiss⁹ absurdū; nimis nec acq̄-
escerēt suspensi sunt a diuinis.
Iudicātes vtro eandē; suspensi-
onē friuolam vnanimiter pre-
positū; elegerūt. Henricus au-
tē vt turbatos ampli⁹ turba-
ret solus aliū prepositū elegit
cū quo et pro quo fratrū pacē
litibus et damnis nō modicū
turbauit. Iusto dei iudicio eo-
dem anno p̄mus omnū defun-
ctus est et ap̄to ore sepult⁹ op-

tiuitq; prebendā illius adole-
scens cōsilio eius intrusus. Au-
diuū veracit^r nulla arte os eius
potuisse claudī vt omnibus pa-
tesceret q̄nta culpa esset in cau-
sis vnderē linguā. **¶ Nouit⁹**
Rogovt vicō duplicitatē p⁹
posito ad simplicitatē s̄mo re-
deat que in causis vt predictū
est etiā linguas disertas ener-
uat. **¶ Mōchus.** Hoc plen⁹
seq̄ntis capituli declarabit ora-
tio. **Ca. xxix.**

Domin⁹ Innocentius pā-
pavir litteratissim⁹ et ser-
monis disertus sicut mibi r̄tulit^r.
Cesari⁹ mōchus noster abb⁹
q̄nq; p̄sumēsis q̄ presens tūc
erat ita in cuiusdā sacerdotis
simplici sermōe opunctus est
vt ecclesiā quā propter illitte-
raturā p̄dere merito debueāt p̄-
eā optineret. Cui cū quidam
cleicus ecclesiā suā nescio quo
pacto abstulisset et ille apella-
tus ab eo corā iam dicto. Jmo
cētio cōparuisset verbisq; opo-
sitis et sentēcijs pōderosis pro-
se allega s̄ simplex ille sacdos
sermonē eius interrūpens ait.
Sancte pat̄ ipse nō dicit vix
magnā em̄ mibi fecit iniuriā.
¶ Considerans illum dñs papa
simplice; hominē r̄ndit. Enar-
ra mibi causā tuā. Et ille. Ego

nescio latius loqui: loquere magis
ut nosti bene te intelligam. **T**unc
ille satis timide satisque corrup-
te huius verbi usus est. **S**ancte
pater. iste clericus multas habet
ecclesias et ego tamen habui unam
et eandem mihi rapuit modo habet
unam cum alijs. **N**oc tibi conque-
ror. **C**ui papa opassus ait ei
aduersario. **Q**uid ad hoc lo-
ris frater? **T**ua auaritia non
finebat te pluribus esse contentum
ecclesijs quam isti pauperi etiam su-
am auferres. **T**am simplicis na-
ture est ut si causam habuisset in-
iustam nunquam uenisset ad curiam
Romanam. **I**usticia audacia illi
otulit. **P**recipio tibi ne eum in ec-
clesia sua de cetero inquietes et
ego de ecclesijs tuis dispensabo.
Quo audito timens cessit quod sim-
plicitas per eum aduersario pugnat.
Nouit? **C**um simplicium ver-
ba et opera seculi principis tamen ve-
nerent puto quod in illorum oratione
de plurimum iocundetur. **M**o-
ch? **H**oc tibi simplex Paul?
condidit et ego receptioibus tibi
pandam exemplis. **C**a. xxx.
In clauastro ouersus quidam sim-
plex satis grauius tatabat. **Q**ui
stans in oratione huius verbi usus est
Vere domine si non liberaueris me
de hac tatabatione ego mater tue de-
te ogram. **P**i? dominus magister simpli-

citatis et amator humilitatis ac
si timeret apud matrem accusari
omni quoniam puenit tatabatio-
ne eius morum mitigans. **A**lius qui
dum omnis per tergum eius stans
cum hanc orationem audisset subiecit
alijsque ad edificacionem recitauit
Nouit? **Q**ue non edificet
tanta christi humilitas? **M**och?
Dica tibi alias simplicium orati-
ones in quibus adhuc ampli-
iocunderis. **C**api. xxxi.
Magister Johannes nunc ab-
santi Trudonis cum tempe-
quodam in Saxonia inclusa si-
bi familiariter uisitar; et illa flet;
ait. **Q**uid habes mulier? **Q**ua-
re lacrimas? **R**onde te illa **E**go
perdidit dominum meum deuotionis fer-
uorem notans **A**bbas sciens illam
feminam esse sanctam ioculariter
subiunxit. **C**ircue agulos cellu-
le tue et dic domine ubi es? **R**onde
mihi forsitan in aliquo forami-
ne muri repies illam. **Q**ue uerba
simplicia simplicitate intelligens
post discessum illius pietes cel-
lule circueiens et sicut edocta fue-
rat dilectum inuocans quem que-
ruit inuenit et quod perdidit rece-
pit. **S**epe de gratiam suam subter-
bit ut audiatur quatur et inuenta
diligenter custodiat. **P**er annos
aliquot cum idem Johannes eam uisi-
taret et de statu eius inquireret.

Illa hilariter respondit. Optime
Britas vobis ago quod sicut me
docuistis. Ita dominum meum inueni
Qui cum verbum non intelligeret
et illa scilicet quod predictum est ad
memoriam ei cuncta reuocari. Sub
trahit Christum glorificans qui sim
plicibus se conformat.

Capitulum xxiiij.

De monasterio sancti
monialium ordinis nostri simplex
quedam puella fuit lineas ha
bens ymaginem crucifixi. Quam
cum frequenter adoraret et deoscu
laretur sacculo imposita sub
stramentis lectuli sui abscondit.
Oblita ubi illam posuisset omnes
angulos monasterii tristic circum
iuit quousque non inuenit. Die qua
dam ante quoddam altare pro
strata cum pro eiusdem ymaginis
restitutione Christum cum multis
lacrimis interpellaret desiderio
puellule o delectas dei filius res
pondit. Noli flere filia quod in sacculo
sub stramentis lectuli tui iaceo.
Putabam mihi relatam fuisse a pro
pre loci illius quod in somno viderem
precepisse sicut posuisse me reco
lo in omelias moralibus de infan
tia saluatoris. Mox puella sur
gens stramenta sua reuoluit et
sicut audierat sic inuenit. Ecce
hic est quod dictum est superius quod
quousque dominus suam subtrahat gra

tiam ut altius querat et querere
de amplius mereatur. Notum
est. Cum deus in simplicitate orati
one tantum delectetur puto quod in con
spectu eius valde pretiosa sit mors
illorum. Monachus. Veraciter
pretiosa quod virtus simplicitatis
etiam martiris palmam et miram
longam gloriam meretur. Tria de hoc
subnectam exempla.

Capitulum xxv.

De ferraria civitate Longobardie
ante annos paucos erat homo
quidam. Marcellus nomine mire
simplicitatis et erga sanctorum
loca maxime deuotissimus. Qui
cum ob nimiam simplicitatem a mul
tis per fatuo haberetur et in oculis
dei esset prudentissimus quicquid de
suis laboribus ultra necessitates
nature reservare poterat illud
in visitando limina beati Jacobi
in compestella aut beatorum apo
stolorum Petri et Pauli fideliter
expendebat. Tempore quo potuit ho
minum precora parauit. Et cum per se
nectute ad hoc minus sufficeret
hostiam medicando elemosinis
fidelium victitabat. Non recede
bat ab ecclesia dum diuina in ea
ageretur unde ab omnibus ama
batur. Qui cum frequenter verfa
retur in quadam villa dicte dy
ocesim in ecclesia eiusdem ville thu
ribulum argenteum negligentius

pēdere oſperiffet timēs tā dāni
no eccleſie q̄ ſue cōſciētie. Ait
ſacerdoti. Non ſecure hic pēdet
tale thuribulū. Dicēte illo q̄
mltis ānis ſine piculo illic pe
pēdiſſet. Rndit marcadellos.
Hoc ſepeyna die euenit q̄d in
mille ānis nō contigit. Quid
plura? Inſtinctu dyaboli thu
ribulū ſubtrahit nō tñ marca
dello furtū imponit. Qd cū fur
dño philēte a ſeruo ſuo occa
ſionē martirij p̄pante vendere
nō poſſet nec auderet ſciēs ho
miem eſſe ſimpliſſimū eccle
ſie illi⁹ notiffimū eum ſecrete
adijta quia ipſe idē rapiuiſſet
vas pri⁹ tamen recepto ſacra
mēto ne ſe proder; ſibi oſeſſus
eſt. Cui cū ille rndit. Da mibi
thuribulū a ego illd nullo ſci
ente bene reſtituā et ſi neceſſe
fuerit etiā aniā meā ponā
pro te. Dñs auditis fur thuri
bulum ei tradidit q̄d ille ſeno
inuolutū ſacculo ſuo immiſit.
Qui cū plus ſolito p̄fatam ec
cleſiā frequētare v̄t thuribu
lū caute a ſine nota in locū ſu
um reponere poſſet. Die q̄da;
mīma tempeſtatū violentia a
forib⁹ eccleſie que clauſa fue
rat depulſus vicine dom⁹ ſola
tium expetere co gebat ſacel
li ſui oblitus. Quē homo qui

dā p̄tēſiens leuauit a cui⁹ eſſi
non ignorās vxori ſue ſeruan
dū cōmiſit vt marcadello que
renti illū reſtituer;. Que ſacri
pondoriſitatē ſentiens marito
rndit. Non poteſt tantū pōde
ris eſſe panis puto q̄ ex mīma
ſimplicitate illū impleuerit la
pidib⁹. Aptoq; ſacco cū thu
ribulum in eo repiſſet et ſbito
clamore vicinis iuentū prodi
diſſi. Accurrit popul⁹ accurrit
tandem a ipſe marcadellos. Re
quiſit⁹ de ſacco cuius eſſet mē
tiri noluit ſed reſpōdit. Sac
cus me⁹ eſt ſed q̄d in eo eſt ve
ſtrum eſt. Ego thuribulū ſura
tus non ſum. non tamē furem
proclā. Et recitauit eis p̄ ordi
nem qualiter ad ſe aduenerit a
quid furi promiſerit. Dicētib⁹
eis lex eſt. ō gobardye vt vel
fure; proclāſ vel furis penam
ſubeas rndit. In manibus ve
ſtris ſum q̄d iuſtū eſt facite de
me. Ille ſibi p̄ſpicere volētis
homiem ſerrariam ducētes po
teſtati optulerūt caſum expo
ſuerunt innoctie eius ac ſim
plicitati teſtimoniū bonum p
bilētes. Quē cum iudex indu
cere non poſſi vt furē publica
ret capitali ſentētia ſup eū da
ta añ ſores maioris eccleſie tā
q̄ ſacrilegij reus decollat⁹ eſt.

Cuius corpus a quibusdam in eodem loco sepultum est. Nocte sequenti cum quedam religiose matrone civitatis ad ecclesiam propter matutinas solennias irent venissentque ad tumultum eius cantus angelicos illic audierunt ceceos ardentes viderunt in super et sua iussim odoris fragrantia; senserunt. Quod cum secunda et tertia nocte plenius opissent quecumque audierant vel viderant seu etiam senserunt episcopo civitatis retulerunt. Qui cum esset vir religiosus aliquibus secum assumptis cum nocte quarta esse itavit mulieres dixerant expimento didicisset super tumultum; bonis dei basilicam fabricari fecit et fuit ibi miracula usque ad hodiernum diem ad laudem nominis Christi.

Capitulum xxxiiij.

Quia eadem tempore cuius quidam Louanienensis cum uxore sua rebus ordinatis ad villarum domum ordinis nostri se transire disposuerat. Erant autem ambo religiosi et religiosorum susceptores deuoti. Habebant secum puellam adultam cognatam suam que loco ancille tam ipsis quam hospitibus sicut testes sunt conuersi nostri satis simplicitate ac diligenter ministrabat et nomen virginis Margareta. Sciens bonos

omnes quidam maligni preumiam illos habere collectam eadem nocte qua et mane erant profecturi circa octo domum illorum sero ingressi quasi cum eis hospitaturi dictam puellam proximo miserunt. Interim dominum et dominam totamque familiam ibidem repta occiderunt et sublati omnibus puellam cum vino reuersam secum educetes domum quandam satis a civitate remotam simul ingressi sunt. Que cum tristis sederet et homines qui in domo erant estimaret quod vi rapta esset duxerunt illam ad fluvium. Cui cum quidam ex latronibus copateretur et diceret vnum simile earum vivere et ego ducam illam uxorem non consenserunt timentes pro ea prodi. Ad dentes porcorum vnum decem marcas ut eam occideret ille agnam simplice suscipiens tanquam crudelis canis prosus desectio ei gutture cultrum lateris moribundum infixit. sicque deo hostiam viuente in flumen proiecit. Hospita vero domum quam intraverant late ter egressos secuta quam facta sunt vidit. Mane tam execrabili facinore cognito turbata est civitas quesiti sunt latrones si non inveni. Consideratis occisorum corporibus questio habita est de puella. Cuius corpus cum piscatores post dies aliquot inuenissent

nec tamē prode p̄fup̄sissent
timētes sibi crimē impingi in
littore sepelierūt. Circa cuius
sepulchrū alij tēpe nocturno
luminaria vidētes effossam tu
lerūt in louaniā capellulam su
p̄ eam fabricātes. Et fuit vsq;
hodie meritis eius erigētib;
miracula tam in loco occisiōis
illius q̄ in loco translationis.
Supradict⁹ dñs eius. **A**man
dus nomie cū vxore mōacho
cuidā vilariensi apparens cū
de statu eū interrogaret respō
dit. **N**ondū plenam habem⁹
gloriā. **N**ouissime requisitus
de virgine sbūnxit. **Q**uicqd
nobis impensū est gr̄ie ex me
ritis habem⁹. **M**argarete nec
audem⁹ respicere ad gloriā in
qua illa est. **C**ermis n̄c q̄tum
ope⁹ ad martiriū simplicitas
et innocētiavite. **O**m̄es quidē
occisi sunt s; nō om̄es miracu
lis clarescūt. **V**nde pat; q; nō
pena fatiat martirē s; causa.
Nouiti⁹. **Q**ue nā extitit causa
martiriij i puella ista. **M**o
chus. **V**t iā fatus sū simplici
tas et vita innocua. **D**iūse sunt
sp̄s martiriij. **I**nnocētiavideliz
vt in **A**bel iusticiavt in **p**phetis
et **J**oh̄e baptista amor legis vt
in **M**achabeis. cōfessio fidei vt
in **a**plis. **O**b h̄mōi causas di

uerlas agn⁹. id est **C**hristus
occisus dicit⁹ ab origie mudi

Nouiti⁹. **Q**uidā etiā ex mi
nia simplicitate seip̄s occidūt

Moch⁹. **T**ales a m̄ij glo
ria p̄fusus imunes existūt nisi p
causā impellentē excusent. **E**c
ce exemplū. **C**a. xxxv.

Sacerdos q̄dam sic mihi
retulit q̄dam vir religio
sus cū die quadā multis p̄nti
bus s; monē h̄eret de p̄cis et de
p̄mis gelxene mulier q̄da; ver
ba eius interrumpens eo q; trita
esset opūcta sic ait. **O** dñe q̄d
fiet de oculis sacerdotū ille sc̄s
sc̄ia; valde simpliciis eē nature
in ioco r̄ndit. **N**unq; potuerūt
saluari nisi clibanū ardentē in
grediant. **E**rat et ipsa sacerdos
ocubia. **Q**ue v̄bū sacerdotis n̄
in ioco s; in m̄to suscipies sc̄io
dū die q̄da; cliban⁹ coq̄ndis
panib; succedere⁹ et ip̄a ad es
casu om̄ib; egressis ostiū clau
sit et vt flāmas euader; etnas
seip̄sā in caminū ardētē; p̄cipi
tās flāmis excepta sp̄m exala
uit. **I**n ip̄a hora h̄ij q; cū domū
fuerāt otēplati sūt colubā can
didissimā de ore for̄cis exiit et cū
m̄ta claritate celi secreta pene
traē. **S**tupefā at de visioe effra
ctis forib; ingressi sūt et sc̄iam
seministā at; extinctā exlentes

ad verbum predicti sacerdotis tam
 quod proprii corporis interfectrice
 in capite sepelirentur. **U**t autem; de
 us ostenderet mortem tam simplici
 ter illatam non fuisse ex malitia
 sed ex obedientia noctibus candē
 lis ardentibus videntibus multum
 tumulum eius illustravit. **N**o
 uitus. **N**o me scandalizat hoc
 factum quod legitur in vita patrum;
 quendam abbatem cuiusdam volē
 ti converti ut fornacem intraret p
 cepisse. Obediuit ille et reputa
 tum est ei ad iustitiam. **H**oc etiam
 scire delectat quod coluba de for
 nace significet. **M**onachus.
 Animam simplicis femine. nam
 in specie eiusdem aucule sancti
 Benedictus sicut in eius vita le
 gitur animam sororis sue scolasti
 ce vidit celos penetrare.

Capitulum xxxvi.

Coluba hec ad mentem mi
 hi reuocat monachum; quoniam
 dam simplicem. **L**odewicū noīe
 qui ante hoc biennium apud nos
 defunctus est. **H**ic cum tempe me
 ridiano agonizaret; et conuentus
 dormiret monachus quidam in
 somnis interim vidit colubam
 candidam in tecto cellule in qua
 moriens iacebat residentem. Cui
 cattus inger insidiabatur. **E**t cum
 esset ei nimis importunus. colum
 ba ab eo apprehendi timens ad

ecclesiam; volitans fugiens super
 cruce; ascendit ibi residens secu
 ra. **E**adem hora visum alteri cui
 dam monacho fuit quod fratribus
 circulariter hinc inde stantibus
 leo circueiens stationem eandem ir
 rumpere nifus sit et intra se a sin
 gulis prohibebatur et calcibus eo
 rum impulsus fugabatur. **I**nter;
 percussa tabula conuentus accur
 rit morientem; circumstetit. **D**icta
 quod letania sacerdos defunctus lo
 tus et vestitus cum solemnī catu
 deportatus est in oratorium; et spe
 ro quod cattus leonemque euaserit in fi
 dias. **D**yabolus cattus et leonem qui
 satis in forma et in natura con
 cordant simpliciū animabus mor
 rientibus maxime insidians app
 ter rapacitatem assumulat. **Q**ui
 fortiter impellatur et repellatur
 orationibus iustorum; in hora illa
 terribili satis audies in distinc
 tione vndecima de morientibus.

Idem Lodewic. licet natura sim
 plex fuerit satis tamen carnalis
 ante conversionem; vixerat usque
 ad etatem decrepitam. **Q**uantum
 vero virtus simplicitatis deo qui
 nature simplicis est placeat cuius
 dam sanctionis malis mors prelo sa
 declarabit. **C**a. xxxvii.

In dioecesi Treuerensi monaste
 rium; quoddam sancti monachi
 situm; est lutere vocabulo. **I**n hoc

ex quadā antiqua osuetudie nulla recipit puella nisi septē mis sit vel infra. Ad cōseruatiōne simplicitatis q̄ totū corpus lucidū facit huiusmōi cōstitutiō siue osuetudo inoleuit. Eāt enī in eodē cenobio recētiori tempe virgo quedā adulta s; in reb; mūdānis tā infantula vt vix discernē posset inter pecus ⁊ hominē secularē eo q̄ huiusmōi formaz ante cōuerfionem nullā habuisset noticiā. Die qdā murū pomerij capra ascēdit. Quā illa videns ⁊ qd esset p̄sus ignorās ait cui dā sorori iuxta astāt. Quid est hoc? Illa cognoscenscius simplicitatē miranti iocularit̄ r̄ndit. Mulier est secularis ⁊ adiecit. Quidō seculares mulieres senescūt cornua ⁊ barbas emittūt. Illa sic esse putans aliqd se didicisse gratulabat. Cūq; p huiusmodi simplicitatis exempla sepius sororū matūtatē tempasset grauissimā incurrit egritudinē. Que cū sic iaceret vt vix loqui posset visitāte se infirmāiā p̄mox verbo demēde signo vt oci; recederet indicauit. Illa neutrum intelligēte dū stupida staret egrota panniculū capitis sui cōplicans cōnpectus stantis leuiter iecit que

mox ac si lapide percussa esset in terrā corruit. In qua dum sine sensu aliquindū iacuis; erecta p fenestrā lecto infirmatis contiguā prospexit ⁊ ecce in cimiterio multitudo stabat dextrario rū sellas deauratas frenaq; aurea habētū. Cūq; in ipā hora virgo agonizā; sororib; p̄p̄ius accētib; clara voce clamare cepit. Date locū date locū finite dñs istos accedere. Viderat enī cellulā repletam p̄sonis miri decoris atq; splendoris quorū vestimēta deaurata videbātur. Sicq; obdormiuit in dño. **Novici;.** Puto celestē fuisse exercitum qui amā illius simplicitis femie in celestē dūcebant thalamū. **Moach;.** Bene sentis. Vnū tamē notare debet videlicet q̄ infirmaria equos vidit in cimiterio moriēs v̄ro ascēsores in domo. Testis hui; visiōis est **Dēricus** prior predicatorū in **Colōia** qui se eā a predicti loci p̄posito audiuisse cōmemorat.

Explicit Sexta distinctio.

DEO BRACIA S.